

SZAKDOLGOZAT

Kovácsné Varga Szilvia

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

**Gyógypedagógia alapképzési szak – Pszichopedagógia
szakirány – szakirányú továbbképzés**

S-KAP-L-HU-GYPPS

**Iskolai nehézségek bemutatása a tanulási és magatartási
problémák tükrében**

Belső konzulens: Demeter Gáborné
egyetemi adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Neveléstudományi Intézet
Gyógypedagógiai Tanszék

Külső konzulens:

Készítette: Kovácsné Varga Szilvia
D7R9CY

Kaposvár

2024

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm,
mint valakit megtanítani valamire,
amit nem tud, és nagyobb jótétemény sem.”

(Móricz Zsigmond)

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	1
1.1 Bemutatkozás.....	1
1.2 Témaválasztás indoklása	1
2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS	3
2.1. Fogyatékoság	3
2.2. Tanulási nehézségek típusai	3
2.2.1. Tanulási gyengeség.....	3
2.2.2. Tanulási zavar	4
2.2.2.1 Tanulási zavar típusai.....	4
2.2.2.2. Diszlexia (BNO: F81.0)	4
2.2.2.3. Diszgráfia (BNO: F81.1).....	4
2.2.2.4. Diszkalkulia (BNO: F81.2)	4
2.2.2.5. Az iskolai készségek kevert zavara (kevert tanulási zavar, BNO:F 81.3)	5
2.2.2.6. Tünetei.....	5
2.2.3. Tanulási akadályozottság	5
2.2.3.1. Sajátos nevelési igény	6
2.2.4. A magatartás és viselkedésvizsgálat.....	6
2.3. Integráció.....	7
3. VIZSGÁLAT BEMUTATÁSA	8
3.1. Intézménybemutatás	8
3.2. Dolgozat célja	10
3.3. Kérdésvetések.....	10
3.4. Módszer	11
3.4.1. Szóbeli kikérdezés - interjú.....	11
3.4.2. Olvasásvizsgálat Meixner-féle olvasó lapok alapján.....	12
3.4.3. Szék-lámpa figyelem teszt	12
3.4.4. Rehabilitációs órák.....	13
3.4.5. Hospitalási napló tartalma.....	14
3.5. Vizsgált személy.....	19
3.5.1. Jelen állapot	20
3.5.2. J. az idejében – hogyan segítem személyiségfejlődését?	21

3.5.3. J. magatartászavarának tünetei vélhetően a következők.....	22
3.5.4. Célok meghatározása	24
3.5.5. Tervezés, tevékenységek meghatározása.....	24
3.5.6. Indikátorok.....	25
4. EREDMÉNYEK.....	25
4.1. Az anyai interjú összefoglalása	26
4.2. Az olvasásvizsgálat eredményei a Meixner-féle módszer alapján	28
4.3. Szék-lámpa figyelemteszt eredményei	29
4.4. Reflexió a hospitálási naplóhoz.....	30
5. KÖVETKEZTETÉSEK	32
6. BEFEJEZÉS	34
7. IRODALOMJEGYZÉK.....	35
8. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	37
9. MELLÉKLETEK.....	38
9.1. I. számú melléklet: Interjú az édesanyával	38
9.2. II. számú melléklet: Szövegértés felmérők.....	43
9.3. III. számú melléklet: Matematika felmérők	54
9.4. IV. számú melléklet: Szék-lámpa figyelem teszt	58
9.5. V. számú melléklet: Meixner-féle olvasólapok.....	62
9.6. VI. számú melléklet: Egyéni fejlesztési terv	69
9.7. VII. számú: Konzulensi nyilatkozatok	80
9.8. VIII. számú melléklet: Hallgatói nyilatkozat....	81

1. BEVEZETÉS

1.1. Bemutatkozás

Visszaemlékezve a kezdetekre, mindig is gyerekekkel szerettem volna foglalkozni. Hogy miért? Meghatározó élményem, hogy gyermekkoromban rendkívüli tudással, emberséggel, empátiával rendelkező tanítók neveltek, oktattak. Olyan hatással voltak rám, amely egyértelműen meghatározta pályaválasztásomat.

A szakmára tudatosan készültem, minden vágyam az volt, hogy olyan gyerekekkel foglalkozhassak, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Fejlődésük elősegítéséhez a legnagyobb mértékben, mint pedagógus szerettem volna hozzájárulni.

Első diplomámat 2015. január 22-én szereztem a Kaposvári Egyetemen, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon. Ebben az időszakban az integrált iskolákban az akadályal rendelkező tanulók száma még nem volt annyira jelentős, mint napjainkban. Legalábbis abban a városban, ahol én akkoriban dolgoztam. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve enyhén értelmi fogyatékos és iskolai készségek kevert zavarával diagnosztizált gyerekekkel foglalkoztam.

1.2. Témaválasztás indoklása

2020/2021-es tanévtől kezdődően olyan intézményekben vállaltam gyógypedagógusi munkát, ahol nagyon magas az integrált tanulók száma, és a tanulásban akadályozottság mellett számottevően megjelenik a magatartás, beilleszkedési, illetve nyelvi nehézség is. Egyre inkább előtérbe került, hogy ezeknek a gyerekeknek az integrálása jelentős akadályokba ütközik, én pedig egyre többször éreztem, hogy szükségem van többlettudásra. Így kerültem újra gyógypedagógia képzésre, de most a pszichopedagógia szakirány elvégzése a célom.

Szakedolgozatomat mindenképp szakmai tapasztalataimra építve írom. Többek közt olyan kutatásba igyekeztem elmélyedni, amelynek segítségével feltárhatom és bemutathatom, hogy egy tanuló életét mennyire befolyásolja az oktatási intézményben való sikeres, vagy épp sikertelen integrációja. Miből fakadhat a gyermek tanulási, viselkedési, magatartási problémája? Mennyire tudja a család, az integráló iskola és a benne tanító kollégák elfogadni, ha valaki „más”?

Nagyon sok feltáráásra váró kérdés, számtalan megoldásra váró megannyi feladat, ami legtöbbször a gyermeket tanító pedagógusok, gyógypedagógusok feladata. Nagyon tág téma ez, amelyet igyekszem majdan leszűkíteni. Esetleírást fogok készíteni egy általam tanított sajátos nevelési igényű tanulóról, akinek komoly magatartásbeli nehézségei is vannak. Szeretnék többek közt választ kapni arra, hogy van-e összefüggés a vélhetően sikertelen integrációja és a magatartásbeli nehézsége közt.

2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. Fogyatékoság

„4. § E törvény alkalmazásában

- a) fogyatékos személy: az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hiányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.” (Esélyegyenlőségi tv., 1998)

A fent említett fogyatékoságok létrejöhetnek:

- familiáris okok miatt,
- méhen belüli (intrauterin) fertőzésekből adódóan
- szülési (perinatális) ártalmak során
- szülés utáni (postnatális) ártalmak miatt (Gordosné, 2004)

Ezek az akadályozottságok megnyilvánulhatnak a testi funkciók, a tevékenységek, a társadalmi részvétel egyes területein. (Gordosné, 2004)

2.2. Tanulási nehézségek típusai

A gyermekek nagyon eltérőek egymástól. Megjelenés, magatartás, előrelépés, tanulás tekintetében különféle gyerekek találkozzunk mindennapjainkban. Hasonlítgatják gyerekeiket a szülők, a pedagógusok. Legtöbb esetben az iskolai teljesítményt veszik alapul, ahol természetesen vannak jó és rossz tanulók, gyengébbek, kevésbé intelligens gyerekek. Az értelmi adottság eloszlásának görbéje ezt jól mutatja. A rosszabb teljesítményt mutatók az enyhe, közepes és súlyos tanulási nehézségekkel küzdők, míg a jobb teljesítményt mutatók az átlag fölöttiek, a jó képességűek, a tehetségesek. (Montgomery, 1993 idézi Mesterházi, 1998)

2.2.1. Tanulási gyengeség

A tanulási gyengeség, a tanulási és a szociális magatartásban feltűnő nehézség. Egyensúlyi neveléssel, fejlesztéssel kedvezően elősegíthető. Fontos a folyamatos együttműködés, nyomon követés. Ha nem figyelünk oda, súlyosabb akadály is lehet belőle. (Mesterházi, 1998)

2.2.2. Tanulási zavar

A tanulás egy-egy részterületén (főleg olvasás, írás, helyesírás, számolás) megnyilvánuló gyengébb tanulási teljesítmény, melynek háttérében valamely képességterület működésének tartós és súlyos problémája áll. A folyamatos teljesítménykudarok másodlagos neurotizációhoz vezethetnek. A tanulási zavar az élet korai szakaszában alakul ki és felnőtt korban is megtalálható. (Dr. Sarkady – Dr. Zsoldos,1992)

2.2.2.1 Tanulási zavar típusai

Az olvasás, az írás és a számolás sajátos zavarai. (Mesterházi, 1998)

2.2.2.2. Diszlexia (BNO: F81.0)

„A pedagógiai definíció szerint a diszlexia nem más, mint az iskolai teljesítmény és az intellektuális képességek szignifikáns eltérése, amelynek háttérében súlyos olvasási zavar található (Stanovich, 1998). A pszichológiai megközelítés szerint (Perfetti, 1985; Adams, 1990; Breznitz, 1989) a diszlexia gyűjtőfogalom, az egyes részképességek olyan zavara, amelyek változatos összetételben vezethetnek ugyanahhoz a problémához, azaz súlyos olvasási zavarokhoz.” (Illyés, 2000. p. 241.)

2.2.2.3. Diszgráfia (BNO: F81.1)

„Diszgráfiának minősül:

- az olyan írászavar, amely az írás grafomotoros jellemzőinek zavarában nyilvánul meg (betűk, felismerhetősége, produkciós sebesség, téri elrendezés, központozás, nagy betűk használata),
- az olyan írászavar, amely a fonológiai-nyelvi jellemzők zavarában nyilvánul meg (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás),
- valamint az előbbi kettő együttes előfordulása.” (Illyés, 2000. p. 242.)

2.2.2.4. Diszkalkulia (BNO: F81.2)

„Kosc (1974) értelmezése szerint a diszkalkulia az agy strukturális károsodásának következménye; az agy azon részeinek genetikai vagy veleszületett károsodása, melyek a matematikai képességek kifejlődésének anatómiai-fiziológiai alapját képezik; az általános mentális képességben eltérés nincs. Bődör (1996) megfogalmazásában a diszkalkulia a matematikai fogalmak, műveletek és technikák elsajátításában és alkalmazásában kifejezésre jutó tanulási gátoltságot (akadályozottságot) jelenti.” (Illyés, 2000. p. 283.)

2.2.2.5. Az iskolai készségek kevert zavara (kevert tanulási zavar, BNO:F 81.3)

Olyan nehezen meghatározható zavarok osztálya, amelyek érintik mind a számtani, az olvasási és/vagy helyesírási készségeket, s amelyek nem írhatóak csakis az alacsony szellemi érettség vagy a nem megfelelő iskoláztatás rovására.

Készségek kevert zavaráról beszélünk, amikor diszlexia-diszgráfia, diszkalkulia-diszlexia-diszgráfia együtt állnak fent. E zavarok orvosi szempontból a "nem meghatározott zavar" vagy a "kevert specifikus fejlődési zavar" csoportjába sorolhatók.

Az érintett területeken (írás, olvasás, számolás) megjelenő nehézségek mellett megfigyelhetők a kognitív funkciók területén jelentkező deficitek: figyelem, egyensúly, emlékezet, beszéd és a motorikum zavarai (Zsoldos, 2006)

2.2.2.6. Tünetei

A fentebb megemlített területeken megjelenő nehézségek mellett megfigyelhetjük, hogy számos más területen is nehézségbe ütköznek az érintett tanulók. Ilyen terület(ek) lehetnek a mozgás, figyelem, társas kapcsolatok, nyelvi kifejezés.

2.2.3. Tanulási akadályozottság

„A tanulásban akadályozottak csoportjába tartoznak azok a gyermekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.” (Mesterházi, 1998, p. 54. idézi Illyés, 2000. p. 434.)

„Az értelmi fogyatékoság a központi idegrendszer fejlődését befolyásoló örökletes és környezeti hatások eredőjeképpen alakul ki, amelynek következtében az általános értelmi képesség az adott népesség átlagától – az első élet évektől kezdve számottevően elmarad, és amely miatt az önálló életvezetés jelentősen akadályozott.” (Czeizel, Lányiné, Rátay, 1978. p.18.)

„Enyhe értelmi fogyatékosok: az értelmi fogyatékosok (mentálisan sérültek) egyik alcsoportját képezik. Az enyhén értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, örökölt vagy korai életkorban szerzett sérülésével

és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai feladat...” (Illyés, 2000. p. 432)

2.2.3.1. Sajátos nevelési igény

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi,
- érzékszervi,
- értelmi vagy
- beszéd fogyatékos,
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” (2011. évi CXC. törvény a nemzeti

köznevelésről, 4. § 25. bekezdés)

2.2.4. A magatartás és viselkedészavar

A viselkedés: „Alapvetően reaktív jellegű, válasz valamilyen állapot- vagy környezetváltozásra vagy annak lehetőségére.” (Bárdos, 2003, p. 1364 idézi Höfflerné – Fazekasné - Szenczi-Velkey, 2017)

A magatartás: „az egyén aktívan és tudatosan irányítja a tevékenységét. Ez a szándék, a tudatos kontroll lehet a magatartás specifikuma az "egyszerű" viselkedéssel szemben. Vagyis a magatartás szándékos (és gyakran tudatos) viselkedés.” (Bárdos, 2003, idézi Höfflerné – Fazekasné - Szenczi-Velkey, 2017)

A viselkedészavar „a viselkedés alkalmi jellegű, a megszokottól eltérő, kedvezőtlen megváltozása, amely körülményektől, állapottól, személyektől függő, helyzeti reakció.” (N. Kollár – Szabó, 2004, p.608.)

A magatartászavar: „az életkorból és élethelyzetből adódó viselkedési követelményeknek, szabályoknak tartósan nem tud megfelelni, azok ellen lázad, vagy azoknak ellenáll.” (N. Kollár – Szabó, 2004, p.601.)

Mint ahogy számtalan cikkben és tanulmányban is olvashatunk e témáról, úgy számos gyakorlati tapasztalattal is alá lehet támasztani, hogy a magatartási zavarok nagyon gyakran tanulási nehézségekkel járnak együtt. „Egy rossz tanulónál mindig fennáll a veszély, hogy inadaptáltá válik. A teljesítménykudarcot szinte törvényszerűen kísérik az interperszonális kapcsolatok zavarai. Másrészt a beilleszkedési nehézségek óhatatlanul elmaradást okoznak a tanulásban, amelyet esetleg a nevelői előítélet miatti alulértékelés súlyosbít.” (Kósáné, 1985. p. 45.) (Bárdos, 2003, idézi Höfflerné – Fazekasné - Szenczi-Velkey, 2017)

2.3. Integráció

Maga a szó használata úgy gondolom egyre elterjedtebb. Már nem csak a szakemberek szájából hallható, hanem a többségi pedagógusok, érintett szülők, vagy akár laikusok szájából is. Úgy vélem minden érintett tanulónak és családjának fontos fogalom az integráció.

„Az integráció, integrálás szó a Magyar értelmező kéziszótár meghatározása szerint „különálló részeknek valamely nagyobb egészbe, egységbe való beilleszkedését, beolvadását” jelenti, ami esetünkben a fogyatékos, akadályozott, azaz speciális nevelési szükségletű gyermekeknek vagy fiataloknak a nem fogyatékosok közé való beilleszkedésére vonatkozik”. (Illyés, 2000. p. 379.)

Formája szerint lehet:

- lokális integráció
- szociális integráció
- funkcionális integráció

Típusa szerint lehet:

- részleges integráció
- teljes integráció

Szintjei szerint lehet:

- fogadás (integráció)
- befogadás (inklúzió)

3. VIZSGÁLAT BEMUTATÁSA

3.1. Intézménybemutató

Kutatásomat Somssich Antal Általános Iskolában végeztem. Az intézmény a Nagykanizsai Tankerületi Központ (Nagykanizsa, Vécsey utca 6.) tartozik, típusát tekintve általános iskola.

Zalacomár nagyközség Zala vármegyében, Nagykanizsától kb. 17 km-re, a 7 számú főút mellett található.

Az iskolakomplexum kiépítése az 1980'-as, 90'-es évek elején történt meg.

Intézményünk 1-8. osztályig általános iskolai nevelési-oktatási feladatokat ellátó, illetve sajátos nevelési igényű gyermekeket integráló iskola. A diákok nevelése, oktatása 8 évfolyamon történik.

Az intézmény alkalmazásában 13 tanító (ebből 3 férfi), 13 tanár (ebből 4 férfi), 3 fő gyógypedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens dolgozik. Kor szerinti megoszlás elég vegyes, pályakezdőtől egészen a nyugdíj korosztályig dolgozik kolléga.

Az intézményhez tartozik még udvar játszótérrel, sportpályával, amik kiválóan alkalmasak a délutáni szabadidős tevékenységek eltöltéséhez.

Iskolánk folyamatosan részt vesz pályázatokban, melyeknek elsődleges célja a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása, integrálása, szociális hátrányuk csökkentése. Gyengébben tanuló, lemaradást mutató diák felzárkóztatásáról korrepetálásokon gondoskodnak tanítóink, tanáraink. A logopédiai és pszichológiai fejlesztéseket a nagykanizsai pedagógiai szakszolgálat munkatársai látják el.

Intézmény tanulóinak száma 238 fő. Hátrányos helyzetű tanulók száma 161 fő, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 12 fő. Gyermekvédelmi kedvezményt kapó gyermekek száma 195 fő. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma 35 fő. SNI tanulók száma 63 fő, BTMN tanulók száma szintén 63 fő. Jelenleg 10 osztály működik az intézményben.

Iskolánkban nagyarányú a roma tanulók száma, a tanulók többségéről elmondható, hogy ingerszegény környezetben, mélyszegénységben nevelkednek. Gyakran két, három generáció él együtt puritán körülmények között, jellemzően népes családokban. A szülők nagyrésze nem dolgozik, ha igen, akkor vagy közmunkásként, vagy alkalmi munkát vállalva. A gyermekek előtt nincsen otthonról hozott pozitív minta, amely a munka világa felé terelné őket. Többségük nem tartja a kapcsolatot az iskolával. A szülők iskolai végzettsége sok esetben általános iskola 8 osztály, de vannak családok, ahol ennél kevesebb.

Az iskola szakos ellátottsága 100%-os. Pedagógusok létszáma 30 fő + 1 fő óraadó. Továbbá két kolléganő GYES-en van (1 fő tanító és 1 fő gyógypedagógus). 2023/2024-es tanévben 3 főállású gyógypedagógus és 1 fő fejlesztő pedagógus látja el a szakértői véleménnyel rendelkező diákokat. Továbbá utazó logopédus és pszichopedagógus látja el az arra rászoruló tanulókat.

2018 márciusától kezdtem el dolgozni az intézményben gyógypedagógusként, 71 tanulóval.

A tanulók magas létszámának köszönhetően a feladatomban nem volt egyszerű kezdetben, de a munkatársak és az intézményvezetés mindenben támogatott. Úgy érzem, hogy hamar sikerült beilleszkednem a közösségbe. Kihívásnak éltem meg a feladatot, hogy meg kell őket ismernem, össze kell csiszolódunk, de úgy érzem sikerült.

A foglalkozási csoportjaimba járt gyermekek mindegyike a társadalom perifériáján élő nagycsaládokból származik, ahol a munkának nincs értéke. Napi szintű probléma náluk a megélhetés, de van rá példa, hogy alapvető tisztálkodást sem tudják megoldani a szülők, mert nincsen fürdőszobájuk. A gyermekek mindegyike rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és ezen felül, vannak, akik hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű családban élnek.

Az iskolába lépő kisgyermeknél hosszú hónapokat vesz igénybe az iskola szokásrendjének elsajátítása, nehezen alkalmazkodnak, szociális alapkészségeik hiányosak, mind a társas mind pedig a felnőttekkel való kapcsolataik terén is. Képesség struktúrájukat tekintve a rehabilitációs foglalkozásra járó gyerekek viszonylag hasonló képességekkel rendelkeznek. Jellemző a lassú munkatempó, szűkebb szókinész, a nehézkes beszédértés, (amely abból is adódik, hogy a

gyermekek otthon főként nem a magyar nyelvet használják, hiszen ez számukra nem az anyanyelvük), figyelmük terelődése, az osztályfoktól eltérő tudásszint.

Igyekszünk a hozzánk járó tanulóknak átadni tudásunk legjavát, felkészíteni őket az élet adta nehézségekre. Tudják, hogy hozzánk bármikor bizalommal fordulhatnak, még akkor is, ha már elballagtak tőlünk. Igyekszünk fejleszteni a gyerekeink önismeretét, együttműködési készségét, illetve a valóságos énkép kialakításának készségét. Olyan légkört próbálunk teremteni, hogy a gyerekek szívesen járjanak iskolába, úgy érezhessék magukat, hogy egy nagycsalád vagyunk. Az oktatás során minden tekintetben figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.

3.2. Dolgozat célja

Dolgozatom célja, hogy mélyrehatóan bemutassam az általam kiválasztott tanulót, az ő életútját. Esettanulmányomban egy hozzám járó felsőtagozatú fiúról írok. J. enyhe mentális retardációval diagnosztizált, de figyelemi és magatartási problémák is gyakran előfordulnak nála. Szerettem volna jobban megismerni a múltját, illetve családi körülményeit. Édesanyjával interjút készítettem. Jelenlegi tanárait is megkérdeztem. Szerettem volna megtudni, hogy a magatartási problémáknak köze van-e a tanulásban akadályozottságához. Illetve érdekesnek bizonyult az is, hogy amelyik tantárgyat jobban szereti J., vagy akit jobban szeret, azokon az órákon kevésbé kerülnek előtérbe a magatartásbeli gondok, nem akar ő lenni a középpontban és hagyja a tanárokat érdemi munkát végezni.

3.3. Kérdésselvetések

A pedagógiai kutatások feladata, hogy olyan ismereteket tárjunk fel és gyűjtsünk össze, amelyet eddig még nem ismerhettünk. Összefüggéseket, törvényszerűségeket keressünk. Ha ezek megvannak, akkor elemeznünk, értelmeznünk kell azokat. (Falus, 2004)

Esettanulmányomban az alábbi kérdésekre, hipotézisekre keresem a választ:

- Vajon megfelelőek J. számára az integráló osztályban a feltételek?
- J. esetében az enyhe mentális retardáció mellett kifejezetten nehézség számára a tanulóhoz alapvető készségek elsajátítása, amely még tovább nehezíti az ismeretek elsajátítását?

- Feltételezem, hogy a magatartási problémák előfordulása összhangban áll a tanulásban tapasztalható sikertelenségekkel.

- Feltételezem, hogy megfelelő segítségnyújtás mellett csökkenni fognak a magatartásbeli problémák J-nél.

3.4. Módszer

A módszerek közül dolgozatom megírásához az interjút választottam.

A kutatás egyik eszköze lehet a kikérdezés. Én a szakdolgozatom alanyának édesanyját kérdeztem ki.

„A kikérdezés módszerének lényege, hogy valamely kutatás keretében kérdések segítségével információkat gyűjtünk, s ezek alapján következtetéseket vonunk le.” (Falus, 2004. p.171.)

3.4.1. Szóbeli kikérdezés - interjú

„A szóbeli kikérdezés sajátossága, hogy a folyamat során a kérdező és a kérdezettek között személyes interakciós kapcsolat van.” (Falus, 2004. p. 172.)

A szóbeli interjút, amit egyéni formában vettem fel a félig strukturált interjúk csoportjába helyezném, mert magába foglalja a strukturálatlan és a strukturált interjúk tulajdonságait is. Megtalálhatók benne az előzetesen kialakított kérdések, amelyek meghatározott sorrendben követik egymást, de akár az aktuális beszélgetés során felmerült fontos témakörök továbbvitelére is van lehetőség.

- Strukturálatlan interjú: hétköznapi beszélgetés, melyben az egyik fél vezeti a beszélgetés menetét. Tájékoztató, problémafeltáró. Ennél a tartalmi rögzítés is elegendő.

- Strukturált interjú: a szituáció meghatározott. A kutató pontosan tudja, hogy mit akar tudni. Kötöttek a kérdések és a sorrend. A kérdések lehetnek zártak vagy nyitottak. (Falus, 2004)

Az édesanyjával készített interjúban 10 db anamnesztikus kérdést tettem fel, amely tartalmazza az esettanulmányomban vizsgált gyermek életútját a születés előtti állapotoktól a jelen

helyzetig. Úgy vélem ezek a nyílt végű kérdések fontosak voltak a kórtörténet feltárása érdekében.

Az interjú középső szakaszában 6 kérdés foglalja magába a jelen állapotot. Ezek szintén nyílt végű kérdések, amikre szabadon válaszolhatott az édesanya.

3.4.2. Olvasásvizsgálat Meixner-féle olvasó lapok alapján

Intézményünkben minden év elején Meixner olvasólapokkal mérjük fel a fejlesztő foglalkozásokon részt vevő tanulók olvasási készségét.

Meixner Ildikó gyógypedagógus alkotta meg a módszert, hogy az olvasási készségek elmaradását behozza.

Meggyőződése szerint az olvasástanulás nem válik szét a beszédfejlesztéstől, elősegíti a tanulót a betűk és a hangok egyesítésében. Az egymással vizuálisan, akusztikusan, motorosan téveszthető betűket távol tanítják egymástól. (Meixner, 1978)

J. esetében a mellékletben csatolom az iskola irat anyagában megtalálható tesztek.

3.4.3. Szék-lámpa figyelem teszt

J. figyelmét a Szék-lámpa teszttel vizsgálták. Minden diagnózist kapott gyermeknél felvesszük a tesztet és ki is értékeljük azt. Kontrollvizsgálatot is végzünk, mert azt tapasztaltuk, hogy nagyon jól nyomon lehet követni, hogy évről évre egyre rosszabb lesz a tanulók figyelme.

A vizsgálat elvégzéséhez csak egy ceruzára van szükség. 21 sorban, soronként 19 ábrát kell átnéznie a vizsgált személynek. Csak a székeket és a lámpákat kell áthúzni. 5 perc áll rendelkezésre a teszt kitöltésére. Minden eltelt perc végén a vizsgálatvezető megjelöli éppen hol tart a gyermek. Az első sort nem kell értékelni, az gyakorló sor. A teszt értékeléséhez rendelkezésre áll egy előre elkészített sablon. A tévedések jelentik a hibaszámot. A teljesítmény és a hibaszámok megállapítása történhet percenként és összesítve is. (Porkolábné, 1998)

J. felvett tesztjei a mellékletben úgy szint megtalálhatóak.

3.4.4. Rehabilitációs órák

A fejlesztő foglalkozások jellegükből adódóan kötetlenebbek, mint a tanórák, így lehetőségem adódik a tanulók jobb megismerésére. Foglalkozásaim mindig beszélgetéssel kezdődnek, ahol a gyermekek mesélhetnek aktuális érzelmi állapotukról, családjukban zajló konfliktusokról vagy éppen ők ért sérelmeikről. Meghallgatom őket és igyekszem, hogy reálisabban lássák társaikat és önmagukat, valamint kialakuljon egy normális értékítélet életükben. Szinte minden alkalommal tapasztalom, hogy a hozzánk járó tanulók nincsenek tisztában a szakértői véleményükben szereplő diagnózissal, így helyes önértékelést sem tudnak kialakítani magukkal szemben.

Heti 3 óra rehabilitáció jut az SNI tanulókra, ahova J. harmad magával szokott érkezni.

Az alábbi pontokban összegyűjtöttem, hogy J.-nek milyen korrekciós/fejlesztési területeket írt elő a szakértői bizottság.

- ❖ Mozgás, keresztmozgás fejlesztése.
- ❖ Tájékozódás térben és időben.
- ❖ Grafomotoros készség fejlesztése.
- ❖ Vizuomotoros-koordináció fejlesztése.
- ❖ Vizuális, auditív percepció, differenciálás.
- ❖ Auditív emlékezet, auditív tagolás.
- ❖ Vizuális emlékezet.
- ❖ Gondolkodás fejlesztése.
- ❖ Analízis-szintézis.
- ❖ Szerialitás.
- ❖ Beszéd és kommunikáció fejlesztése.
- ❖ Olvasástechnika javítása.
- ❖ Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés.
- ❖ Helyesírási készség fejlesztése.
- ❖ Nyelvi tapasztalatok megerősítése.
- ❖ Szám- és műveletfogalom fejlesztése.
- ❖ Önkorrekciós képesség fejlesztése.

A fejlesztési területek figyelembevételével készítem el minden tanulóm részletes, egyéni fejlesztési tervét, amit a mellékletben csatoltam.

3.4.5. Hospitálási napló tartalma

Azért választottam a szabadidős tevékenység keretében zajlott tanóra hospitálását, mert véleményem szerint itt lehetett a legjobban felmérni J. viselkedésbeli problémáit. A hospitált tanórán megfigyelteket az eredmény részben fogom feltüntetni.

Hospitálási napló

Az intézmény neve: Somssich Antal Általános Iskola

Ideje: 2024. 03. 12.

Osztály: 5. osztály

Létszám: 17 fő

Vezetőtanár: XX

Óralátogató neve: Kovácsné Varga Szilvia

Tantárgy: Szabadidős tevékenység

Témakör: Közös kirándulás élménye – Csónakázó-tónál jártunk

Tananyag: Makett készítése otthonról hozott termékekből, már nem használt dobozokból, hulladékokból.

Az óra kiemelt didaktikai célja: Az anyagok újra hasznosítása, értéktelenből értékessé, hasznosíthatóvá alakítása.

Az óra típusa: Vegyes (Új ismeretet közlő és gyakorló is).

Fejlesztendő jártasságok:

- Újrahasznosítás lehetőségeinek megismerése, kipróbálása.
- Kreativitás, alkotó fantázia fejlesztése.
- Kommunikációs készség
- Beszédfejlesztés, pontos válaszadás
- Munkatevékenység csoportos formában, munkamegosztás gyakorlása.
- Ok-okozati összefüggés meglátása.
- Rendszerező képesség fejlesztése.
- Együttműködési-, és beleélési képesség fejlesztése.
- Kéz ügyesség fejlesztése, gyakorlati praktikák elsajátítása.
- Kritikai gondolkodás fejlesztése, kritikai vélemény elmondása.

Nevelési lehetőségek:

- Művészeti nevelés
- Erkölcsi nevelés
- Világnézeti nevelés

Tevékenység		Célcsoport	Tevékenység célja	Tanulásszervezés			Fejlesztendő terület
Pedagógus	Tanuló			Munkaforma	Módszerek	Eszközök	
I. Bevezető rész:							
I. Szervezés:							
Az órához szükséges eszközök, anyagok kikészítése.	Előkészítik az órához szükséges munkaeszközöket.	egész osztály	-	FOM	-	dobozok hulladékok termékek üvegek rongyok... stb.	
II. Ismétlés, motiváció:							
1. Beszélgető kör							
Élmény felidézése, az állatokról szerzett ismeretek felelevenítése.	Gyerekek elmondják élményeiket, majd minden gyerek mond egy gondolatot az állatok gondozásának fontosságáról.	egész osztály	Élmények felelevenítése, az állatokról való gondoskodás fontosságának megbeszélése.	FMO	beszélgetés élmény felelevenítés magyarázat jutalmazás dicséret	-	Beszédfejlesztés, pontos válaszadás. Ok-okozati összefüggések felismerése.
2. A tó környezetében látottak felidézése							
	Emlékeiket			FOM	beszélgetés	-	

Élmény felidézése, az állatokról szerzett ismeretek felelevenítése.	felhasználva felidézzük az ólak, karámok, terménytárolók elhelyezkedését. Az állatok gondozását stb.	egész osztály	A látott dolgok felidézése, megbeszélése.		élmény felelevenítés magyarázat jutalmazás dicséret		Kommunikációs készség fejlesztése. Tudja összefüggően elmondani élményeit, ismereteit.
II. Fő rész:							
1. Célkitűzés: A mai foglalkozáson egy tanyát készítünk el.							
2. Téma kidolgozása: Makett készítése csoportonként. A már kialakított csoportok együtt dolgoznak.	A tónál - az előzetes kirándulás során - kialakított csoportok együtt dolgoznak. Választanak egy eszközelelőst, munkavezetőt, csendkapitányt és egy időfelelőst.	egész osztály	Közös élmény - közös alkotásban való kifejeződése. nem használt dolgok, tárgyak újra hasznosítása.	CSOM	tevékenykedtetés magyarázat segítségadás ellenőrzés értékelés (dicséret)	Rajztábla, ragasztó, termések hullámpapír, gyurma, egyéb hulladékok, anyagok, amit hoztak.	Újrahasznosítás lehetőségeinek megismerése, kipróbálása. Kreativitás, alkotó fantázia fejlesztése. Együttműködési, és beleélési képesség fejlesztése. Kézügyesség fejlesztése, gyakorlati praktikák elsajátítása.

III. Befejező rész:							
1. Az elkészült munkák értékelése	Vélemények megfogalmazása először a saját csoport munkájáról, majd a társ csoportok munkájáról.	egész osztály	Kritikus vélemény kinyilvánítása. A munkák pozitív jellemzőinek megtalálása.	CSOM	értékelés ellenőrzés magyarázat	Csoportok munkái, elkészült makettek.	Kritikai gondolkodás fejlesztése. Legyen képes a jót, a szépet a hasznosat meglátni és értékelni.
2. Reflektálás szakasza: Az elkészült munkák kiállításra rendezése a tanteremben.	Maketteket a gyerekek ötletei alapján helyezzük el a tanteremben, jól látható helyre.	egész osztály	Kiállítás készítése az osztályban.	FOM CSOM	kiállítás bemutatás ötletek megvalósítása	Csoportok munkái, elkészült makettek.	-

3.5. Vizsgált személy

J. esetén keresztül szeretném megvilágítani azt a tényt, hogy miért választottam másoddiplomás képzésnek a pszichopedagógia szakirányt, amivel elgondolásom szerint tudom segíteni az ilyen és ehhez hasonló magatartási problémákkal küzdő tanulókat, és az őket ellátni igyekvő kollégákat is.

Tanulóval való első találkozásom 2021 szeptemberében volt, a fejlesztő órára történő csoportbeosztás elkészítése során. A tanuló fejlesztő órai csoportban hozzám került. A fejlesztő órára rendszeresen jár, szívesen jön.

A tanuló családjával egy közeli településen lakik, iskolánkba bejárós. Egy nagyobb testvére van, aki középiskolába jár.

Iskolánkban minden gyermeknek saját nyilvántartása van a hivatalos dokumentumokkal. J. esetében az alábbi tudnivalókat emelem ki:

2011 januárjában született a szülők második gyermekeként, 39. hétre, Apgar 9-10-zel, kulcsfontosságú volt. Először 2015-ben vizsgálta az óvoda kérésére a Nagykanizsai Nevelési Tanácsadó, ez után került sor a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vizsgálatára, ahol megállapították a kisfiú sajátos nevelési igényét, javasolták integrált óvodai nevelését. 2017-ben került sor a kontrollvizsgálatra, mely során éretlen viselkedés és fejlődésbeli elmaradások miatt még egy év óvodai nevelést javasoltak. A megállapított BNO-kód: F70 – enyhe mentális retardáció. J. a 2018/2019-es tanévben integráltan, a Galamboki Általános Iskolában kezdte meg a tanulmányait. Első osztályt ismételtették vele. Két év után a szülő kérésére került sor a következő felülvizsgálatra, amiben kérte az intézményváltást – így került a 2020/2021-es tanévtől kezdődően a Somssich Antal Általános Iskolában. Jelenleg ebben az iskolában 5. osztályos tanuló.

Az integráló iskola közösségébe beilleszkedni és annak közösségi életében részt venni, illetve tanulmányi munkájában előre lépni és fejlődni nem képes. Osztályfokától nagymértékben elmarad. Szókincse szegényes, mely együtt jár a nyelvi nehézségekkel. Nagyon gyenge a tájékozottsága. Feladattudata-, tartása életkorától nagyfokú elmaradást mutat. Feladatértése pontatlan. Munkatempója lassú. Csak segítséggel akar dolgozni, önálló munkavégzésre nehezen lehet rábírní, folyamatos visszajelzést igényel. Motiválni nagyon nehéz, érdeklődése csupán a telefonon vagy számítógépen lévő erőszakos jellegű játékokra terjed ki.

3.5.1. Jelen állapot

J. jelen állapotát szeretném lejegyezni az átfogóbb kép érdekében. A szakértői véleményben olvasható olvasás-szövegértés, írás-helyesírás, nyelvtan, illetve számolási készségre vonatkozó információk is alátámasztják azt a tényt, hogy a tanulóm elmarad az életkorától várható szinttől, nehezen megy a figyelem megtartása, összpontosítás, ezáltal maga a tanulási folyamat is nehezített számára. Ez a helyzet nagyon sok konfliktust generál közte, illetve társai közt, amiből következik, hogy az ő magatartási problémái hatványozottan előfordulnak. A folyamatos teljesítménykudarok másodlagos neurotizációhoz vezetnek, melyet erőszakos magatartásával próbál orvosolni. Sikertelenségét és vélt vagy valós sérelmeit erőszakkal torolja meg társain. Magatartásával a tanórákat rendszerint igyekszik tönkre tenni. Tanáraitól kapott beírásokkal és egyéb szankciókkal nem törődik.

„Olvasás-szövegértés: Olvasási tempója lassú ütemű (485 mp), hibaszáma határérték feletti (48 hiba). Betűismerete bizonytalan. Értelmetlen szótagok esetén gyakori tévesztések az ú-ű, e-é, dz, dzs, x betűknél tapasztalható. Értelmes szavak olvasása során előforduló hibák: betűcsere, rossz kombináció. Összefüggő szöveg olvasásakor előforduló hibatípusok: betűkihagyás, szó értelmének megváltoztatása. Hangos olvasást követően a feltett hat kérdésből egyre tud helyesen válaszolni emlékezetből. A kimaradt kérdésekre válogató olvasással sem tud válaszolni.

Írás-helyesírás, nyelvtan: Írásképe rendezetlen, a vonalközbe nehezen illeszti hatalmas betűit. Írásos munkáiban jellemző hibatípusok: magán-és mássalhangzó időtartam-, kisbetű-nagybetű tévesztés, tulajdonnevek írásának helytelensége, egybeírás-különírás szabályainak pontatlansága. Szavak szótagolását célzó feladat nehézséget jelent számára. A j-ly betűk differenciálására irányuló feladatot sok hibával végzi. Másolás során helyesírási hibákat vét.

Számolási készség: Számok lejegyzése és felolvasása tanult számkörben a helyiértékpótló nullák megjelenésével párhuzamosan pontatlanná válik. Egyes és tízes számszomszédok megnevezése pontatlan. Szorzó és bennfoglaló táblák bevésése nem automatizálódott. Többváltozós számsor nehézséget jelent számára. Egyszerű összeadásra, kivonásra, szorzásra, bennfoglalásra visszavezethető szöveges feladatok műveletkijelölése és végzése helytelen. Összetett szöveges feladat műveletkijelölése és végzése helytelen.” (Részlet J. legutóbb kapott szakértői véleményéből, amit a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykanizsai Tagintézménye adott ki).

Közös munkánk megkezdését a tanuló megismerésével, az év eleji méréseket követően a szakvéleménye átolvasásával kezdtem, majd sokat beszélgettem vele, illetve az osztályban tanító munkatársaktól érdeklődtem felőle. Ezen ismeretek tükrében készítettem el a részletes fejlesztési tervét, amit a mellékletben csatoltam.

3.5.2. J. az idei tanévben – hogyan segítem személyiségfejlődését?

J.-nél magatartási problémák tömkelege mutatkozott meg a tanév első néhány hetében, de szorgalmával és tanulmányi teljesítményével is akadtak gondok bőven. Ezek a következők:

- tanóra alatti megállás nélküli beszéd (legtöbbször a tananyaghoz nem is kapcsolódó témákban – miután minden témáról eszébe jut egy következő, és ezt azonnal meg akarja osztani a többiekkel, addig ismételve azt, mire adekvát választ nem kap),
- tanóra alatti elmászkálás, járkálás a teremben láthatólag minden különösebb ok nélkül,
- szétszórtság, figyelmetlenség (pl.: 3-4 alkalommal is el kell mondani, hogy mi a feladat, és még így is rossz felszerelést vesz elő, a nem megfelelő feladatnak áll neki, stb.),
- fáradtság, kimerültség, a koncentráció teljes hiánya,
- házi feladat részleges vagy teljes hiánya,
- a tanórákra, felmérésekre való felkészülés elmaradása,
- a felszerelés hiányossága,
- érdemjegyek és üzenő füzetbe írt üzenetek otthoni megmutatásának és aláírásának elmaradása,
- kellemetlen, komoly hangvétellű témáknál, egy társa vagy az ő leszidásánál jelentkező kényszeres nevetés,
- és mindezek miatt az osztálytársakkal való összetűzésekbe keveredés – miután a fent felsoroltak gyakran egyetlen tanóra leforgása alatt egyszerre jelentkeztek.

Minden fejlesztő foglalkozást beszélgetőkörrel kezdünk. Ez mellett igyekeztem kettesben is a lehető legtöbbet beszélgetni vele. Biztosítottam arról, hogy bármikor nyugodtan megkereshet, bizalmasan kezelem amiről beszélünk: egyrészt, hogy képet kapjak az ő viselkedését kiváltó háttértényezőkről, másrészt, hogy teret engedjek kreatív gondolatainak és beszéljünk azokról a dolgokról, amik őt foglalkoztatják. Ez utóbbi elég nehéz és időigényes feladat, miután másik 3 gyerek veszi őt körbe, akik ugyanúgy igényelnék a figyelmet, mint ő, másrészt pedig minden témáról eszébe jut egy következő, és tulajdonképpen vég nélkül tud beszélni olyan

témákról is, amikhez nem tudok adekvátan hozzászólni. Önmagában tehát a beszélgetés nem bizonyult elegendőnek ahhoz, hogy a foglalkozásokat ne zavarja a megállás nélküli beszéddel. A következő nagy probléma a házi feladat rendszeres hiánya és a tanulás elmaradása volt. Miután J. kevesebb, mint fél órát tölt a napköziben (ritkán járnak hazafelé a buszok), ez egyértelműen nem elég ahhoz, hogy a házi feladat elkészüljön és minden tanulnivalót valóban megtanuljon. Szükség lenne arra, hogy ő otthon folytassa a tanulást. J. elsőként ér haza az iskolából, édesanyja és a nevelőapja estefelé érkeznek a munkából. Egészen addig felügyelet nélkül, egyedül van otthon, idejét pedig nagyrészt számítógépes vagy konzolos játékokkal tölti, vagy a faluban csavarog nagyobb fiúkkal. A fiú üzenő füzetét, házi feladatát és tanulnivalóját senki sem ellenőrizte. Érdemjegyei ezáltal közel sem a képességeit tükrözték vissza, hiszen sokkal többre képes ő, ha foglalkozik a tanulással. Édesanya elmondása szerint, azért nem tanul gyermekével, mert ez nem az ő dolga, ezért vannak a pedagógusok, ráadásul, nem véletlenül jár gyermeke rehabilitációs foglalkozásra, ő nem tud ilyen módszerekkel gyakorolni vele.

3.5.3. J. magatartászavarának tünetei vélhetően a következők

- nem gondolja végig a tetteit és annak következményeit
- túlzott energikusság
- terelődő figyelem
- helytelen önértékelés
- könnyű befolyásolhatóság

J. nagyon nehezen tud nyugton maradni, folyamatos probléma nála a túlzott mozgás-, és beszédigény, illetve a figyelemkoncentrációjával is vannak gondok. Érzelmait nehezen kontrollálja, nem tetszésének gyakran csúnya szavak használatával ad hangot.

Az iskolában, de ugyanakkor az osztályában is nehezen alakított ki bármiféle kapcsolatot, amennyiben mégis, akkor viszont olyan gyermekekkel, akik rossz hatással voltak rá. Az esetek nagy többségében mások által kezdeményezett, de az ő kivitelezésében megvalósuló szabályszegések következtében ő kapta ezekért a büntetéseket, aminél eleinte néha közrejátszott a fogyatékosága is, de idővel már egyre szembetűnőbb volt, hogy viselkedése tudatos. Ami még a magatartásában különös volt, hogy szünetekben és szabadidőben az osztályból kijelölte, hogy kikkel fog játszani. Többnyire verekedős, lökdösődő játékokat javasolt. Ehhez botokat kerestetett és azzal kergette társait. Aki nem követte az utasításait, azokat kizárta a csoportból.

Csúnya, obscén, trágár szavak is gyakran elhagyják a száját.

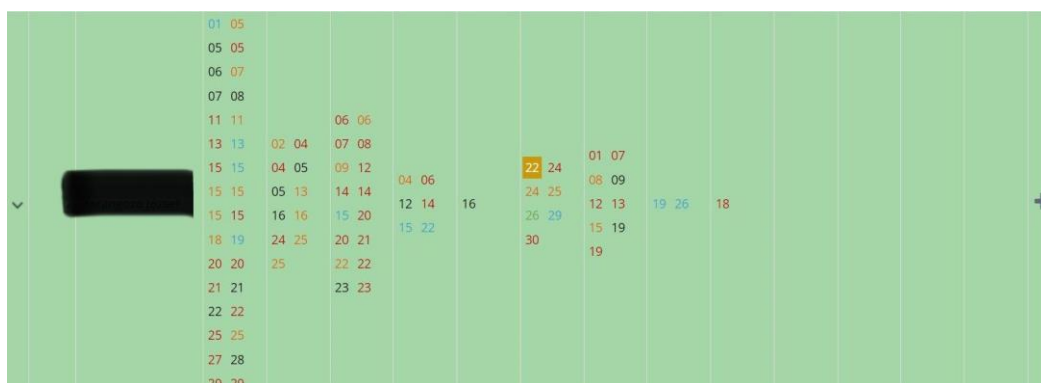
Gyakran böfög az étkezőben. Órán, fejlesztő foglalkozásokon szellent, és ezeken jól derül.

Kiscsoportos foglalkozás keretében is elutasító, társaival durva, lekezelő, fölényes. Nehezen tud együttműködni. Szeret a figyelem középpontjában lenni, ezt a kirívó viselkedésével éri el. Akaratos, mereven ragaszkodik az elképzeléséhez. Hamar jelez fáradtságot, csakhogy ne kelljen elvégezni a feladatokat. Írásbeli munkái hiányosak, részben végzi el.

A tanárok többsége nem tudja kezelni J. túlzott impulzivitását, beszédkésztetését, deviáns viselkedését, ezért úgymond ezeknek a pedagógusoknak a „cél táblájává” vált, és minden naposak lettek esetében a Krétában történő feljegyzések, beírások.

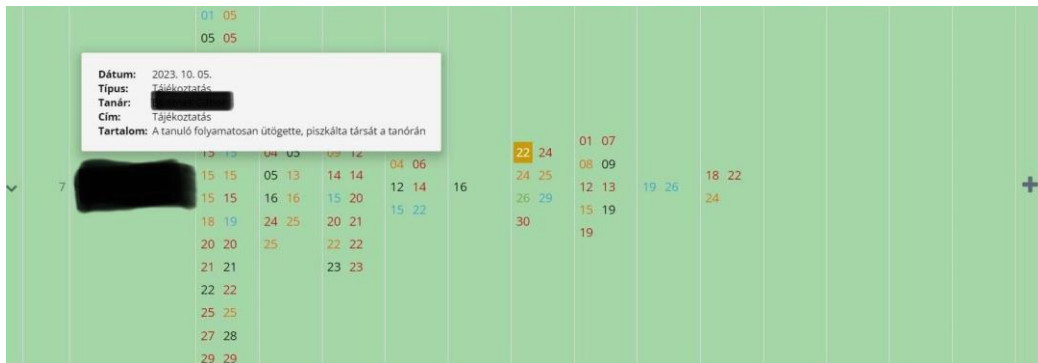
Itt szeretném megemlíteni, hogy többször is beszélgettünk arról, hogy J. vélhetően azért viselkedik így, mert egyrészt szeretné megkapni azt az osztatlan figyelmet, amit otthon nem kaphat meg, továbbá azért, mert érzi, hogy nem közkedvelt személy, nem akarják elfogadni.

Alsós kollégákkal nagyon jól lehetett tartani a kapcsolatot, jó volt az együttműködés, így könnyen rá tudtunk világítani a hiányosságokra. Igyekeztünk együtt gondolkodni, mindig megkérdezték mi lenne J.-nek a legjobb. Felső munkatársakkal sajnos ez az együttműködés már kevésbé valósul meg, nem olyan elfogadóak a problémás gyerekekkel, a beírások java része is innen ered.

J. Kréta Naplója

J. eKréta Napló beírása 2023.10.05.-ről

J. eKréta Napló beírása 2024.02.13.-ről

J. eKréta Napló beírása 2024.02.19.-ről

3.5.4. Célok meghatározása

- Mivel gyenge tanulmányi eredményű diák, nagy a lemorzsolódás veszélye, ezért differenciálására külön figyelmet kell fordítani.
- Csökkenjen a gyerekek közötti agresszió, konfliktus.
- Ne bukjon meg, jelenlegi osztályával végezze el az általános iskolát.
- Mindezt fokozatosan a következő tanévben folytatva szeretném elérni.

3.5.5. Tervezés, tevékenységek meghatározása

- Fejlesztő foglalkozásokon játékok olyan játékok használat, amik segítik, hogy a tanulók jobban elfogadják, megismerjék egymást.

- Digitális média kihasználása, több lehetőség megismertetése a gyerekekkel és a szülőkkel.
- Fejlesztő foglalkozásokon beszélgetés szakemberekkel egy-egy a közösséget érintő témáról.
- Esetmegbeszélések kollégákkal, intézményvezetővel, családsegítővel, egyéb szakemberek, szülők bevonásával.
- Családlátogatás.
- Ha több diákot, családot is érint plusz szülői értekezlet tartása a gyerekek jelenlétével.
- Napi állapot felmérése.
- Resztoratív konfliktuskezelési eljárás alkalmazása.
- Motiválás, sikerélmény biztosítása (differenciálás), megkeresni ő miben jó.

Mindezekben együtt tudok működni a gyerekekkel, a nevelőtestület tagjaival, családsegítővel. Segítség lehet esetsoportok alakítása. Amiben én fejlődni tudnék: még nagyobb türelem, hogy ha már van egy megoldandó feladat a csoporton belül például, nyugodtan tudjak reagálni, illetve én meg tudjam nyugtatni a diákokat. Be kell tartanom, amit a fentiekben leírtam, tehát kapcsolattartás folyamatosan az érintett szülőkkel, ami a mi esetünkben sajnos nagyon nehéz, hiszen a telefonszámaik gyakran változnak, erről értesítést nem mindig kapunk időben.

3.5.6. Indikátorok

Sikeresnek tekinthetem a munkámat, ha:

- kevesebb a verbális bántalmazás, konfliktus, akár már az első pár hónapban;
- a diákok megértőbbé válnak társukkal szemben, elfogadják, hogy neki az iskolában is nagyobb odafigyelésre van szüksége mindenkitől;
- a kisfiú érdemjegyei, teljesítménye javul, nem fenyegeti tanév végére a lemorzsolódás veszélye;
- tanórán már tud feladataira összpontosítani, nem marad le, házi feladatai is elkészülnek, felszerelése nem hiányosak;
- nyugodtabban jelenik meg, ha mégis feszült bizalommal fordul hozzám vagy bármelyik kollégámhoz;
- az agresszió eltűnése;
- az osztályközösség aktív tagja lesz, részt venne pl. az ügyelésben, iskolai ünnepélyeken;
- nagyobb összetartás az osztályon belül, ha más osztály csúfolja, megvédjék, kiálljanak érte

4. EREDMÉNYEK

4.1. Az anyai interjú összefoglalása

J. édesanyja nagyon készséges, segítőkész volt a beszélgetésünk során. Az elején nem értette, hogy miért pont az ő fiát választottam a szakdolgozatom alanyának, de amint elmeséltem neki, hogy miben és miért motivált az ő gyermeke abban, hogy újra tanulni kezdjek, nagyon hálás volt és megköszönte, hogy segíteni akarok J.-nek.

Édesanya igyekezett minél tartalmasabban válaszolni a kérdéseimre. Sem a várandósság idejéből, sem pedig a szülés körülményeinél nem emlékszik semmilyen említésre méltóra. Úgy véli, minden rendben zajlott. J. második gyermekként született a családba, így volt viszonyítási alap.

Anyuka első problémaként azt említette, hogy J. későn kezdett el mozogni. Már bőven betöltötte a 7. hónapot, amikor átfordult. Négykézláb helyzet kialakulása 11 hónapos kor magasságára tehető, mászás 12 hónapos korra, felállás kezdeményezése 13-14 hónapos kor körül, önálló járás kezdeményezése pedig 15-16 hónapos kor körülire. Stabil, önálló járás 17-18 hónapos korra tehető.

Mivel megkésett a mozgásfejlődése J.-nek, a védőnő többször jelezte, hogy értelmileg is megkésett a fejlődés. De anyuka elmondása szerint úgy vélte, hogy majd utoléri magát ez a gyerek is.

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy édesapa elhagyta a családot, ami az iskolakezdés időszakára tehető. J.-t nagyon megviselte, hogy apuka már nincs velük, nem foglalkozik vele, az pedig különösen, amikor új párjával közös gyermekük született. Apuka addig sem igazán foglalkozott előző házasságából született gyermekeivel, de ezek után még annyit sem.

Közben édesanyjának is lett új kapcsolata, J. nehezen fogadta el nevelőapját, azt pedig különösen, hogy szabályokat akart bevezetni náluk.

Ahogy telt-múlt az idő, édesanya egyre inkább belátta, hogy nehezen megy a tanulás J. számára. Egyre rosszabbak az eredmények, a magatartásbeli problémákról nem is beszélve. A fiú nem szeret iskolába járni, társai, tanárai nem értik meg. Saját belátása szerint, sokszor ő maga sem értette fia döntéseit, cselekedeteit. Sokszor rágódott a miérteken.

Egyszer már váltottak iskolát, most nem szeretnének, ezért is kereste édesanya a megoldást, és úgy vélte, hogy talán mi, gyógypedagógusok tudunk segíteni, mi megértjük a fia problémáit, nehézségeit. Ám a segítségkérés ellenére az édesanya nem hajlandó aktívan részt vállalni az otthoni „fejlesztésben”. Többször hangot adott annak, hogy ő nem szakember, nem tud szakszerű segítséget nyújtani fiának. Amikor arra kértük, hogy minden nap legalább fél órát csak J.-ra fordítson, azzal hártott, hogy mire hazaér munkából már nagyon fáradt, és egyéb tennivalója is akad, nem ér rá.

Azért itt szeretném megjegyezni azt is, hogy a gyermek és testvére is mindig egyedül, mindennemű felügyelet nélkül közlekednek. Nem egyszer láttam én is, hogy minden körül nézés nélkül lépett ki a busz mögül J. Az idei tanévtől ráadásul már teljesen önállóan kell közlekednie, mivel nagyobb testvére messzebb lévő városba ment továbbtanulni, ott kollégista is lett. Otthon estig egyedül van, nincs kontroll. Biztos vagyok benne, hogy minden téren érzi a szülők hiányát, támogatását már régóta.

Anya örül neki, hogy gyermeke hozzánk jár, és annak is, hogy megoldott a fejlesztő foglalkozás. A kamaszkor küszöbén édesanyja egyre jobban érzi, hogy így nem mehet tovább. A gyermeke tanulási akadályozottságát el tudja fogadni, viszont a magatartására folyamatosan panaszkodik, nehezen tolerálja azokat. Felnőtteknek, idősebb iskolatársainak visszabeszél, gerjeszti a konfliktust. Folyamatosan igyekszik a középpontba kerülni. Fiatalabb és vele egyidős társait terrorizálja. Nem szereti a fegyelmet, rendet, pedig otthon a nevelőapa igyekszik a szabályokat betartatni vele. Anya itt tesz említést arról, hogy fia nagyon befolyásolható, főleg negatív irányba. Úgy véli, ha nem azokkal a gyerekekkel barátkozna fia, akikkel, akkor talán javulna a magatartása is.

A fentiekben elhangzottakat összegezve a következő tényeket tudom leszűrni, amik a tanulást nagyban befolyásolják J. esetében:

- apa elhagyta a családot
- nevelőapa megjelenése
- kistestvérek születése
- rossz családi körülmények
- anya folyamatos hártása
- integrált iskolai oktatás kudarca

- negatív befolyásolhatóság

4.2. Olvasásvizsgálat eredményei a Meixner-féle módszer alapján

3. osztályos olvasásvizsgálat eredményei:

- magánhangzók tévesztése (ú-ű, e-é)
- mássalhangzók tévesztése (b-d, j-ly, zs-sz)
- szótagok, szavak olvasásánál betűtévesztések, betűkihagyások, mást olvasás
- szöveg olvasásánál ugyancsak észrevehetőek a szótagkihagyások, mást olvasások, nehéz, számára ismeretlen szavak kiolvasásának problémái
- a szövegértő kérdésekből hatból egyre tud helyes válasszal felelni
- olvasási tempója lassúbb, hibaszáma magas

4. osztályos olvasásvizsgálat eredményei:

Ugyanazokkal a hibákkal találkozhattunk, mint a 3. osztályos olvasásvizsgálat esetében. Szövegértő feladatrésznél a és b rész is felolvasásra, a hozzá tartozó kérdések pedig megválaszolásra kerültek. Tizenkét feltett kérdésből kettőre tudott helyes választ adni.

5. osztályos olvasásvizsgálat eredményei:

- magánhangzók tévesztésének hibaszáma csökkent
- mássalhangzók esetében is megfigyelhető a hibaszám csökkenése
- szótagok, szavak olvasásánál minimális hibaszám növekedés figyelhető meg
- szöveg olvasásánál nagyon megemelkedett az olvasási tempó ideje (293 mp), és a hibák száma is

Elmondható, hogy az olvasási tempó és a hibák száma nem csökkent az évek alatt, ellenkezőleg, 5. osztályra megemelkedett mind a kettő.

Jelen állapot:

J.-nek problémát jelent az ismeretlen szavak, összetett szavak kiolvasása, összefüggő szöveg felolvasása. Hangsúlyos olvasás nehezített számára, monoton módon, egysíkúan olvassa fel a szövegeket, olvasmányokat. Legtöbb esetben nehéz motiválni, nem szívesen olvas fel társai előtt, több esetben előfordult, hogy az erre irányuló kérésnek nem tett eleget, megtagadta a feladatvégzést. Ha mégis nekiáll, akkor kapkodva végig nézi a szöveget, beír valamit válasznak,

és már jelzi is, hogy ő kész van. Hangot ad annak, hogy nem szeret olvasni, hagyjuk őt ezzel békén.

4.3. Szék-lámpa figyelem teszt eredményei

idő	1. perc (t ₁)	2. perc (t ₂)	3. perc t(3)	4. perc (t ₄)	5. perc (t ₅)	összes (T)
teljesítmény (N)	48	50	72	32	38	240
hiba (H)	0	1	3	2	0	6
minőség	100%	98%	96%	94%	100%	98%

1. táblázat: 3. osztály év elején készített figyelemvizsgálat összesítése

Figyelem terjedelme: $72-32=40$

Megfigyelhető, hogy J. figyelem teljesítménye alacsony, viszonylag sok hibával. Terjedelme közepes.

idő	1. perc (t ₁)	2. perc (t ₂)	3. perc t(3)	4. perc (t ₄)	5. perc (t ₅)	összes (T)
teljesítmény (N)	45	57	66	38	27	233
hiba (H)	0	3	3	1	1	8
minőség	100%	95%	96%	97%	96%	97%

2. táblázat: 4. osztály év elején készített figyelemvizsgálat összesítése

Figyelem terjedelme: $66-27=39$

J. teljesítménye az előző tanévben készített adatfelvételhez képest csökkent, viszont a hibák száma növekedett. A minőség és a terjedelem pedig szép teljesítményt mutatott.

idő	1. perc (t ₁)	2. perc (t ₂)	3. perc t(3)	4. perc (t ₄)	5. perc (t ₅)	összes (T)
teljesítmény (N)	103	123	90	76	96	488
hiba (H)	4	4	3	4	1	16
minőség	96%	97%	97%	95%	99%	97%

3. táblázat: 5. osztály év elején készített figyelemvizsgálat összesítése

Figyelem terjedelme: $123-76=47$

Elmondható, hogy J. figyelem teljesítménye nagyot ugrott az elmúlt 2 tanévhez képest, de ezzel együtt tapasztalható volt, hogy minél előbb túl akart lenni a feladaton, ennek hangot is adott,

ahogy annak is, hogy mennyire unja már ezt a feladatot. Ennek tudható be úgy gondolom a magas hibaszám is.

4.4 Reflexió a hospitálási naplóhoz

Hospitálásomat a Somssich Antal Általános Iskola 5. osztályában, J. tanuló megfigyelésének céljából végeztem.

Az osztály létszámát nézve 17 tanulóról beszélhetünk, akik között voltak értelmileg akadályozottak is (7 fő).

Az órát igyekeztem szakmai-módszertani szempontból nézni. Az órát tartó kolléganő közel 30 éves tapasztalattal és kiváló eredményekkel rendelkezik, elmondhatom róla, hogy elismert a munkája.

A szabadidős tevékenység nyugodt, higgadt, éppen megfelelő tempójú volt. A tanulók többsége szívesen dolgozott, minden percben történt valami, ami felkeltette az érdeklődésüket. Külön öröm volt számukra, hogy az otthonból hozott anyagokkal dolgozhatnak, és hogy a tanóra végén kiállítás készült az osztályban.

A megfigyelés során beigazolódtott az a megállapításom, miszerint J.-nek nagyfokú a figyelemzavara, könnyen terelődik a figyelme, amit nehéz visszavezetni a folytatott tevékenységhez. Az óra keretében az idő előrehaladtával egyre inkább megfigyelhető volt, hogy J.-t nem köti le az adott feladat, és ez miatt egyre inkább előtérbe került deviáns viselkedése. Értem ez alatt, hogy folyamatosan zavarta az óra menetét, társait piszkálta, többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a feladattal foglalkozni, felállt, sétált a teremben, legvégül már trágár szavakat is használt.

A tanárnő mindvégig igyekezett higgadtan kezelni J. viselkedését, de abban egyetértettünk, hogy viselkedésének következtében az órai munka minősége erősen visszaesik. Kolléganő véleménye alapján biztos határozottsággal, tudással kell a gyerekek elé állni.

Tanárnő elmondása alapján J. alapvetően kreatív gyermek, jó ötletekkel járul hozzá az órai munkához, de magasfokú devianciája miatt ezek a készségek a legtöbb esetben háttérbe szorulnak.

Az osztálytársak többségének véleménye az, hogy zavaró számukra J. viselkedése. Viszont van 2-3 tanuló, akik ugyanilyen rendbontóak és tudják, hogy J befolyásolható, ezért minden alkalmat megragadnak arra, hogy biztassák arra, hogy szegje meg a szabályokat.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Az édesanyával folytatott interjú részeként kiderült, hogy a volt integrált intézmény pedagógusainak véleménye szerint más iskolába való áthelyezés szükséges volt.

A rossz családi háttér nagyban hozzájárul a viselkedési problémákhoz. Ezt az anyával készített interjújából tudtam meg.

A fentiekből arra lehet következtetni, hogy a családi háttér, a gyermek számára nem megfelelő intézmények és az iskolában tapasztalt kudarcok vélhetően mind-mind összefüggésben vannak a viselkedési problémákkal.

A gyermek számára az enyhe értelmi fogyatékoság mellett az olvasás és szövegértés is nyilvánvaló probléma, ami megnehezíti a további ismeretszerzést. Ezt bizonyítják a Meixner féle olvasólapok is, innen ered a gyerek gyenge teljesítménye. J. főként azokat a tárgyakat kedveli, amik nem igényelnek sok olvasást, főként szövegértést, mert ilyenkor sikerélményhez jut. Ilyen például a matematika tantárgy, amit kimondottan kedvel.

Az integrációval mi is küzdünk, nehéz olyan osztályban tanítani, ahol a tanulók többsége rendelkezik szakértői véleménnyel. Sok kolléga nem is ért egyet az integrálással, ami még inkább megnehezíti ezeknek a gyerekeknek a tanulmányi előmenetelét. Differenciálni is nehéz őket, mivel széles sprektumon mozognak, hiába ugyanaz a diagnózis.

Kijelenthető, hogy amilyen mértékben haladtam előre tanulmányaimban és kezdtem el alkalmazni a deviáns viselkedésű gyermekekről tanultakat, úgy észrevehető volt J. személyiségbeli pozitív változása. Ezt a változást az iskolában dolgozó kollégák is alátámasztották. Igyekeznek ők is figyelni a pozitív megerősítésre J.-vel kapcsolatban, meglátni benne a jót is.

Végül szeretném megemlíteni, hogy dolgozatomban magát a vizsgált gyermeket és helyzetét igyekeztem egyöntetűen bemutatni. Ennek érdekében először szakirodalmi áttekintést végeztem. Az így megszerzett ismeretek alapján igyekeztem összeállítani az interjúkérdéseket. Információkat gyűjtöttem a tanulóról, elemeztem azokat, majd

kiegészíttem saját tapasztalataimmal. Úgy érzem, hogy a feltárásom során sikerült bemutatnom a vizsgált gyerekek életpályáját, és ezáltal választ kaptam az általam feltett kérdésekre.

6. BEFEJEZÉS

Szakedolgozatom témájának kiválasztásakor igyekeztem olyan területet választani, amit érdekesnek vélek, ami engem is érdekel és elősegíti a szakmai előrehajátásom. A dolgozatom írása közben igyekeztem a pszichopedagógusi részt bejárni, már ilyen szemmel megfigyelni a gyermeket, édesanya válaszait.

Eddig is nagyon szerettem a hivatásomat, de úgy érzem a pszichopedagógiával még jobban kiteljesedtem, még közelebb kerültem a gyógypedagógiához, tanítványaimhoz. Sok mindent már más szemmel nézek, mint előtte tettem. Mindig is jól eső érzéssel töltött/tölt el, hogy a gyerekek szeretnek, szívesen járnak hozzám fejlesztő foglalkozásokra. Melegséggel tölt el, mikor látom, hogy már a folyosón várnak és kiül a mosoly az arcukra, ha meglátják, már érkezem értük.

Sok a „problémás” tanuló nálunk. Ez sokszor nagyon fárasztó a kollégáknak és nekem is. De mikor látjuk, hogy van eredménye a munkánknak, az mindig erőt ad a folytatáshoz, és ilyenkor tudjuk, hogy jól csináljuk. Vagy például amikor a „problémás” tanuló készít egy rajzot számunkra.

Kedvenc idézettemmel szeretném zárni a dolgozatomat. Úgy gondolom, ebben benne van minden, amit érzek a hivatásommal és a rám bízott gyermekek nevelésével kapcsolatban:

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.

Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.

Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű."

(Ismeretlen szerző)

7. IRODALOMJEGYZÉK

- 1) Bánfalvy Csaba (2000): Fogyatékosság és szociális hátrány. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 2) Csányi Yvonne(2000): A speciális szükségletű gyermekek és fiatalok integrált nevelése-oktatása. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 3) Csépe Valéria (2000): Az olvasás és íráskéesség zavarai. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 4) Dr. Zsoldos Márta – Dr. Sarkady Kamilla (1991): Szűrőeljárás óvodáskorban a tanulási zavar lehetőségének vizsgálatára: MSSST (Meeting Street School Szűrőteszt). Budapest
- 5) Falus Iván (2004): Bevezetés a pedagógia kutatás módszereibe. Műszaki könyvkiadó, Budapest
- 6) Farkasné Kristóf Zsuzsanna (2006): Lehetőségek a tanulási problémák korai felismerésében és megelőzésében. In: Új Pedagógiai Szemle 2006/6.
- 7) Norah Frederickson, Tony Cline (2009): Special Educational Needs, Inclusion and Diversity, Open University Press, Maidenhead, England
- 8) N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2017): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I – III. Osiris Kiadó, Budapest
- 9) Hoffman Judit – Mezeiné Dr. Isépy Mária (2006): Gyógypedagógiai alapismeretek. Comenius Kft., Pécs
- 10) Illyés Sándor (2000): A magyar gyógypedagógia hagyományai és alapfogalmai. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 11) Gaál Éva (2000): Tanulásban akadályozott gyermekek az óvodában és az iskolában. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 12) Gordosné Szabó Anna (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- 13) Kálmán Zsófia – Könczei György (2002): A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris Kiadó Kft, Budapest
- 14) Könczei György (1992): Fogyatékosok a társadalomban. Gondolat Kiadó, Budapest
- 15) Meixner Ildikó (1978): Útmutató az olvasó- és feladatlapok használatához Tankönyvkiadó. Budapest.

- 16) Mesterházi Zsuzsa (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
- 17) Mills, Charles Gerard (1994): Szegregáció vagy integráció? In: Gyógypedagógiai Szemle. 22.3.sz.
- 18) Pikó Bettina (szerk.) (2011): A deviáns magatartás szociológiai alapjai és megjelenési formái a modern társadalomban. JATE Press Kiadó, Szeged
- 19) Porkolábné Balogh Katalin (1998): Módszerek a tanulási zavarok csoportos szűrésére és korrekciójára. In: Iskolapszichológia 17. Budapest. 1-59.
- 20) Sandra F. Rief, M.A., Julie A. Heimburge (2006): How to reach and teach all children in the inclusive classroom.
- 21) Sarkady Kamilla – Zsoldos Márta (1992): Konceptcionális kérdések a tanulási zavar körül. In: Magyar Pszichológiai Szemle 1992/9, 3-4. szám
- 22) Takács István (szerk.) (2023): Pszichopedagógia. Flaccus Kiadó Kft., Debrecen
- 23) Vetró Ágnes (2000): A figyelem és a cselekvésszervezési képesség zavarai. In: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Akadémia Kiadó, Budapest
- 24) Volentics Anna (1989): Nehezen nevelhető, inadaptált gyermekek a közoktatás és a gyermekvédelem intézményeiben. 603-608.
- 25) Zsoldos Márta (2006): Gyógypedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Oktatási Minisztérium, Budapest

8. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Elsőként szeretném megköszönni témavezetőm, Demeter Gáborné szakmai támogatását, biztatását és a közös munka eredményeiben való kimagasló együttműködését.

Köszönöm a Somssich Antal Általános Iskola igazgatójának a segítő hozzáállását, hogy a vizsgálatban részt vevő személlyel kapcsolatos információkat biztosította számomra és lehetővé tette a vizsgálat lefolytatását.

Hálás vagyok kollégáimnak, hogy szakmai tapasztalataikat megosztották velem, hozzásegítettek, hogy tudásomat tovább gyarapítsam.

Köszönöm az interjúalanyom aktív részvételét, őszinte, nyitott hozzáállását.

Köszönöm kolléganőm hathatós segítségét a hospitálás során.

A családom, a férjem támogatását külön köszönöm. Nélkülöztek, segítettek mindabban, hogy céljaimat elérhessem, tudásomat ismét gyarapíthassam. Gyermekemnek a kitartását, amikor a tanulás miatt kellett háttérbe szorítanom őt. Nélkületek nem sikerült volna.

9. MELLÉKLETEK

9.1. I. számú melléklet: Interjú az édesanyával

9.2. II. számú melléklet: Szövegértés felmérők

- A nagy pele
- Nagy hőscincér
- Fiúk
- Bobozás - Száguldás

9.3. III. számú melléklet: Matematika felmérők

9.4. IV. számú melléklet: Szék-lámpa figyelemteszt

9.5. V. számú melléklet: Meixner olvasólapok

- 3. osztályos olvasásvizsgálat
- 4. osztályos olvasásvizsgálat
- 5. osztályos olvasásvizsgálat

9.6. VI. számú melléklet: Egyéni fejlesztési terv

9.7. VII. számú: Hallgatói nyilatkozatok

- Konzulensi nyilatkozat
- Hallgatói nyilatkozat

9.1 I. számú melléklet: Interjú az édesanyával

Interjú helyszíne: Somssich Antal Általános Iskola

Interjú időpontja: 2024. 02. 07.

Interjú alanya: tanulásban akadályozott fiú édesanyukája

Interjút készítette: Kovácsné Varga Szilvia, főiskolai hallgató

Interjú időtartama: 60 perc

- Jó napot kívánok!

- Azért hívtam Önt találkozóra, mert ahogy említettem önnek a telefonban, a fiáról és az ő tanulmányairól, magatartásáról szeretnék beszélgetni önnel. Megkérném, beszéljen gyermekéről, hány éves, melyik osztályba jár, szeret-e ebbe az iskolába járni?

- Édesanya:

13 éves, 5. osztályos, igazi kiskamasz. Az iskoláról nem nagyon beszél, még akkor sem, ha kérdezzük tőle mi volt aznap. Az iskolát önmagában nem szereti, mert szabályok vannak, és ő inkább menne haza játszani. Sokszor vita kérdése reggel az elindulás, mondván, hogy ő nem akar menni. Többször előfordult, hogyha egyedül kellett elindulnia reggel, akkor inkább nem ment aznap iskolába. De olyat is megcsinált, hogy elindult a buszra, csak éppen nem szállt fel rá. Az igazolatlan hiányzásainak száma ezekből jött össze.

- A családban hányadik gyermek Y? Volt bármi probléma a terhesség, szülés alatt?

- Édesanya:

Y második gyermekem. Nem volt semmi gond a terhesség és a szülés alatt sem.

- Mit tart említésre méltónak a fia csecsemőkorából? (fogzás, szobatisztaság, mozgás, hozzátáplálás, viselkedés, alvás, beszéd, figyelem, stb)

- Édesanya:

Nem szopott. Fogzása rendben zajlott. Minden ételt hamar elfogadott, könnyű volt a hozzátáplálás. Szeretett aludni. Mozgása kicsit lassan indult be. Szobatiszta majdnem hároméves korára lett. Beszéde kb. 2,5 éves korára tisztult le.

- Hány évesen került közösségbe? Mennyire ment könnyen Y-nak a beilleszkedés?

- Édesanya:

3 évesen kezdte az ovit. Nehezen fogadta ezt a helyzetet. Nem igazán szeretett óvodába járni, ott sem szerette a kööttségeket, főleg a feladatokat. Amikor csak tudott, kereste a kibúvokat, hogy ne kelljen „dolgoznia”. Nehezen illeszkedett be az oviba is, ott is szeretett már rendbontó lenni.

- Mikor merült fel önben, hogy a gyermekével probléma van?

- Édesanya:

Óvónénik elmondása szerint lassabb tempójú gyerek volt, többször el kellett neki magyarázni egy-egy feladatot, nehezen értette meg elsőre a dolgokat. Figyelme könnyen elterelődött. Óvónők javaslatára elmentünk a Nevelési Tanácsadóba, ahol a gyanú beigazolódott.

- Hogyan vette észre ezt a problémát? Kihez fordult segítségért?

- Édesanya:

Nekem is feltűnt, hogy sokszor nem tud figyelni, nem érti a feladatokat. Az óvónők segítettek.

- Történt olyan esemény a család életében, melyet a gyermeke állapota valamilyen formában befolyásolt?

- Édesanya:

Az apukája elhagyott minket egy másik nőért. Ez váratlanul ért, nem tudtam róla, hogy más nőekkel is van dolga az apukának. Ott hamarosan gyermek is született. Addig sem igazán foglalkozott az apuka a gyerekekkel, utána meg még annyit sem. Amikor velünk élt, sokszor részegeskedett, olyankor előfordult, hogy engem is és a gyerekeket is bántotta.

Közben én is megismerkedtem valakivel, Y ezt is nehezen fogadta. Jelenlegi párom igyekszik következetesebb lenni, mint én, szabályokat állított, ami szintén nem nyerte el Y tetszését.

-Mit mondtak a gyermeknek? Hogyan hatott az apuka költözése Y-ra? Okozott-e az apuka elköltözése életmódbeli változást a gyermeknél?

- Édesanya:

Igyekeztünk a gyerekek szintjén elmagyarázni, hogy miért ment el apuka tőlünk. Nem tudom Y mennyit értett meg belőle, az biztos, hogy nehezen fogadta ezt a változást. Az első időkben egyre inkább előtérbe került a deviáns viselkedés, de később ennek az intenzitása csökkent.

- Ezelőtt hova járt iskolába Y és mikor került ide?

- Édesanya:

Galamboki Általános iskolába járt előzőleg. Ebbe az iskolába sem szeretett járni. Úgy éreztem a tanárok nem is igazán szeretik a rendbontó viselkedése, illetve a gyenge tanulmányi teljesítménye miatt. Volt tanító nénik sokszor megjegyezték, hogy rendkívüli türelem kell Y-hoz, nagyon sokat kell segíteni neki, és ezt az időt a társaitól veszi el. Hangot adtak ennek Y előtt is. Ezért amikor újra vizsgálták a fiam, magam kértem, hogy átmelessen a mostani iskolájába tanulni.

- Milyen véleménnyel van gyermeke az intézményről? Talált barátokat?

- Édesanya:

Az iskolát ugyan nem szereti, de a kötöttségek miatt, nem pedig az itt tanítók miatt. Talált barátokat magának, bár ők sokszor beleviszik a rosszba.

- Hogyan jellemezné fia jelenlegi állapotát?

- Édesanya:

A tanulmányi nehézségét elfogadom, a viselkedésével vannak problémáim. Nagyon makacs, öntörvényű gyerek. Noszogatni kell mindenért.

- Hordja valamilyen terápiára Y-t? (logopédia, mozgás, stb)

- Édesanya:

Régen járt hozzá logopédus, most már csak az iskolában jár fejlesztő órákra.

- Milyen az együttműködése a fiát tanító pedagógusokkal?

- Édesanya:

Igyekszem az osztályfőnökkel tartani a kapcsolatot, de nincs időm mindig befutkozni az iskolába, ha történik valami.

- Milyen helyzetben tapasztal problémás viselkedést a fiával kapcsolatban?

- Édesanya:

Nagyon szeret visszabeszélni, ő szeretne a főnök lenni. Velem szemben sokszor tiszteletlen, a párommal és az apukájával ezt nem meri csinálni. Kisebb féltetvéreit is próbálja irányítani, dirigálni nekik, és ha nem azt csinálják amit ő szeretne, akkor van, hogy megüti őket.

- Hogyan próbálja megoldani ezt a problémát?

- Édesanya:

Büntetni próbálok, de sokszor nem sikerül, mert nem tudok parancsolni neki. Nem engedem el focizni, nem nézhet tv-t, vagy elveszem a telefont. Utóbbi büntetéstől nagyon dühös lesz. Sokszor magatehetetlennek érzem magam.

- Az ön meglátása szerint, van-e olyan személy(ek), aki negatívan befolyásolja a fia viselkedését?

- Édesanya:

A „barátok”. Y nagyon befolyásolható. Szerintem nem éri fel ép ésszel, hogy mit csinál és annak mi lesz/lehet a következménye.

- Nagyon szépen köszönöm, hogy válaszolt a kérdéseimre! Minden jót kívánok!

9.2. II. számú melléklet: Szövegértés felmérők

Olvasd el a szöveget! Oldd meg a feladatokat a szöveg alapján!

A nagy pele

- 1 Szívesen él az ember közelében. A parkok, gyümölcsösök, kertek gyakori vendége. Kisebb a mókusnál. Összegömbölyödve elfér a tenyereden. A kis állat hosszának a felét a farka teszi ki. Szürke szőre a hátán sötétebb. Gombszeme fekete, füle kerek.
- 2 A pele nem nehezebb egy marék diónál. Főleg gyümölcsöket, diót, mogyorót, makkot eszik. Táplálékai között szerepel még a fakéreg, gomba, fiatal hajtások. Ritkán a madarak tojásait is elfogyasztja.
- 4 A nőstény nyáron hozza világra utódait. Egyszerre 2-9 pelecsemetét fial. Az apróságok vakok és csupaszkok. Anyjuk 7 hétig szoptatja őket. Ha veszély fenyegeti a kicsiket, mamájuk a nyakuk bőrénél fogva cipeli másik helyre csemetéit.

1. Számozd meg a szöveg bekezdéseit!

4 / 4p

2. Válaszolj röviden!

0 / 3p

Mi a nagy pele másik neve?

dög

Merre található hazánkban?

alkán

Hol él szívesen?

erdőben

3. Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd az állítások utáni vonalra!

0 / 4p

Nagyobb testű a mókusnál. I

Összegömbölyödve elfér a tenyereden. N

Testhosszának a felét a farka teszi ki. N

Szürke szőre a hátán világosabb. I

A

4. Húzd alá a nagy pele táplálékát a felsoroltakból!

8/8p

gyümölcsök kukorica dió mogyoró kenyér fakéreg
makk gomba uborka fiatal hajtások fű madarak tojásai

5. Kösd össze a mondatok elejét a végükkel!

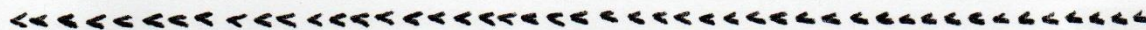
1/4p

A nőstény nyáron 7 hétig szoptatja őket.

Egyszerre vakok és csupaszok.

Az apróságok hozza világra utódait.

Anyjuk 2-9 pelecsemetét fial.

6. Írd a bekezdések számát az állítások elé!

3/7p

3 Ritkán a madarak tojásait is elfogyasztja.

1 Gombszeme fekete, füle kerek.

4 A parkok, gyümölcsösök, kertek gyakori vendége.

3 Mamájuk a nyakuk bőrénél fogva cipeli másik helyre csemetéit.

2 Éjszakai mókusnak is nevezik.

3 Főleg gyümölcsöket, diót, mogyorót, makkot eszik.

2 A pele nem nehezebb egy marék diónál.

Összpontszám:

16/30p

53%
2/3

Nagy hősincér

1. ~~1~~ Egyik legnagyobb és legszebb bogarunk a nagy hősincér. Hazánkban elsősorban a tölgyerdők lakója. Főként az öreg tölgyesekben fordul elő. A sérült fák törzsén, vastag ágán lévő résekben telepszik meg.
2. ~~2~~ A nagy hősincér teste fekete, karcsú. Hosszúsága akár a 6 centimétert is eléri. Hajlékony csápjai még ennél is hosszabbak. A csápok segítik a környezet letapogatásában, a tájékozódásban. Hat lábával élénk, gyors mozgásra képes.
3. ~~3~~ A bogarak alkonyatkor és éjszaka tevékenyek. A beteg, korhadó fák nedveit szívogatják. Az egészséges fákat általában nem bántják.
4. ~~4~~ A hősincér hímje kora nyáron találja meg a párját. A nőstény a fakéreg repedéseibe rakja petéit. A petéből kikelő lárvák a kéreg alatt élnek. Ott 3-4 év telik el, míg előbújnak a kifejlett bogarak.

1. Számozd meg a szöveg bekezdéseit!

4 / 4p

2. Keretezd be a mondatba illő szót!

2 / 4p

Egyik legnagyobb ránkunk / pókunk / bogarunk a nagy hősincér.
Hazánkban elsősorban a nyírerdők / tölgyerdők / bükkerdők lakója.
Főként az elhalt / öreg / fiatal tölgyesekben fordul elő.
Vastag ágak réseiben / levelein / virágán telepszik meg.

3. Mit ismertél meg a hősincér külsejéről? Húzd alá a felsoroltakból!

5 / 8p

teste: tarka fekete / ~~színes~~ karcsú / ~~zömök~~ gömbölyű
hosszúsága: 12 centiméter / ~~2 centiméter~~ / 6 centiméter / 1 centiméter
csápjai: letapogatás / tájékozódás / ~~rövidek~~ / hosszabb a testénél
lábai: hat / gyors mozgásra képes / ~~nyolc~~ / ~~kettő~~ / lassú

A

4. Kösd össze a mondatok elejét a végével!

1/3p

Alkonyatkor és éjszaka ~~szívogatják.~~ nem bántják. ✓

Az egészséges fákat általában ~~szívogatják.~~ tevékenyek.

A beteg, korhadó fák nedveit ~~nem bántják.~~ szívogatják. ✓

5. Igaz (I) vagy hamis (H) az állítás? Írd a vonalra!

3/7p

A hőscincér hímje ősszel találja meg a párját. I

A hím kora nyáron találja meg a párját. N

A nőstény a fakéreg repedéseibe rakja petéit. N

A hím a fakéreg repedéseibe rakja petéit. I

A petéből kikelő lárvák a vízben élnek. N ✓

3-4 év telik el, míg előbújnak a kifejlett bogarak. I ✓

A kikelő lárvákból azonnal kifejlett bogár lesz. I ✓

6. Írd a bekezdések számát az állítások elé!

1/8p

5 Alkonyatkor és éjszaka tevékenyek.

4 Hajlékony csápjai hosszabbak a testénél.

2 Egyik legnagyobb és legszebb bogarunk.

1 A petéből kikelő lárvák a kéreg alatt élnek.

3 A sérült fák törzsén telepszik meg.

5 Az egészséges fákat általában nem bántják.

1 Hat lábával élénk, gyors mozgásra képes.

4 ✓ A nőstény a fakéreg repedéseibe rakja petéit.

Összpontszám:

16/34p

27

↳ 47%
② hely

Fiúk

Erősen havazott. ...A Petőfi-szobor körül hócsatát rendeztek, s minthogy ráértek, **Medve** végül felült egy ellenkező irányú **villamosra**, hogy elkísérje **két barátját** egy darabon. Heti kártyával utazott, s úgyis csak az órát lyukasztotta a **kalauz**. Maradt azonban két hógolyója a kezében.

1. Melyik évszakban játszódik a történet? Téli ✓ 1/1
Húzd alá azokat a szavakat, amelyekből erre lehet következtetni!

2. Írd le az eddigi szereplőket!

Petőfi szobor, villamos 0/3

3. Milyen járművön utaztak?

szék 0/1

Medve éppen nézelődni kezdett, hogy mit csináljon a hógolyókkal, amikor meglátta, hogy a barátai pukkadoznak nevettükben, mert felfedezték a villamoson utazó Dégenfeldet, s egyikük hátulról lekapta **Dégenfeld** fejről a diáksapkáját, amikor pedig a boldogtalan megfordult és riadtan, hajadonfótt bámult a fiúra, az már rég átdobta a sapkát a másíknak.

4. Kit ismertél meg ebben a részben?

fiút 0/1

5. *Mi volt a fiúk csínytevése? Húzd alá a választ!*

0/3

- Megdobták Dégenfeldet hógolyóval.
- Lekapták Dégenfeld fejéről a sapkát és egymásnak dobálták.
- Hangosan csúfolták a villamoson Dégenfeldet.

Ez a Dégenfeld a **legfélsezebb, legügyefogyottabb** osztálytársuk volt. A másik fiú most hátulról megint a fejébe nyomta a sapkáját, be, egészen a homlokába, s Dégenfeld **elvörösödve, mamlaszul** próbálta igazgatni. Iskolatáskát viselt a hátán, mint az elemisták, holott éppen az volt a középiskolás diák voltuk legmámorítóbb kiváltsága, hogy könnyedén és nagyvonalúan csak úgy szíjjal, lehetőleg egy közönséges nadrágszíjjal fogták össze füzeteiket és tankönyveiket.

6. *Honnan lehet tudni, hogy milyen fiú volt Dégenfeld? Pótold a mondatok hiányzó szavait a szöveg alapján!*

0/4

..... osztálytársuk volt.

..... próbálta igazgatni.

7. *Szerinted milyen volt Dégenfeld? Húzd alá a rá jellemző tulajdonságokat!*

0/9

gyámoltalan komisz szerencsétlen vadóc szolid erős bátor félénk bátortalan

Medve barátai Dégenfeld táskáját **kinyitották** a hátán, s **belekandikáltak**. Érthető az is, hogy Medve a kezében szorongatott két hógolyót gondosan **begyömösölte** Dégenfeld táskájába. Aztán visszacsatolták a táska fedelét, és komoly képpel beszélgetni kezdtek Dégenfelddel.

Alig értek a bőrükbe, oly jól mulattak. Szaladt velük a sárga villamos a pesti Dunaparton; ki-kipukkadt belőlük a visszafojthatatlan nevetés.

(Ottlik Géza: *Iskola a határon*, részlet)

8. Mi volt a második csínytevésük Medvééknek?
 Egészítsd ki az alábbi szavakkal a mondatokat!

0/6

begyömösölte belekandikáltak kinyitották

Dégenfeld táskáját begyömösözte a hátán, s kinyitották

A két hógolyót gondosan belekandikálták Dégenfeld táskájába.

9. Medve és Dégenfeld két különböző személyiség.
 Jellemezd őket! Melyik tulajdonságnak melyik az ellentétes jelentése?

1/5

szelíd erős csendes beképzelt szorongó

Medve	Dégenfeld
<u>erős</u> ✓	gyenge
harsány	<u>Beképzelt</u>
vad	<u>csendes</u>
gátlástalan	<u>szelíd</u>
<u>szorongó</u>	szerény

10. Kösd a képekhez a hozzájuk illő mondatot!

4/4

A Petőfi-szobor körül hócsatát rendeztek.

Szaladt velük a sárga villamos a pesti Duna-parton.

2. 16/ (1) 6/37

Erősen h
 végül fel
 kártyáva
 a kezébe
 Éppen na
 kadozna
 ról lekap
 adtan, ha
 a legfels
 a fejébe
 szul prób
 a közép
 csak úgy
 könyveik
 belekand
 san begy
 képpel b
 Alig fért
 ton; ki-ki

1. M
E
2. K
.....
.....
.....

Bobozás - száguldás

Téli bob

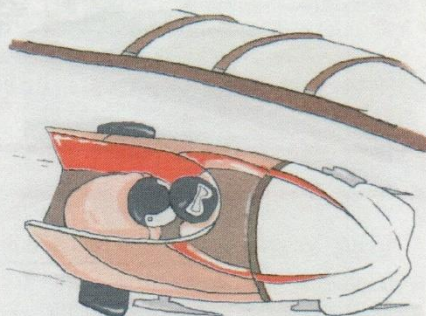
Egyszerű népi szórakozásból, a szánkózásból fejlődött ki a bob.

Máig nyitott kérdés, hogy honnan származik a sportág. Sokáig Svájcot tekintették a bobozás szülőhazájának, ahol 1883-ban rendezték meg az első bobversenyt. Egyes állítások szerint azonban korábban már a New York állambeli Albanyben is használtak a bobhoz hasonló fatákolmányokat.

1. Mely téli sportokat ábrázolják a képek? Írd alájuk!

szánkózás ✓

Bobozás ✓

2/2

2. Melyik téli szórakozás a bob őse?

Mikor rendezték az első téli bobversenyt? 1883 ✓

Hol rendezték? Loba ✓

1/3

A bob mára olimpiai sportággá nőtte ki magát. A bobversenyeken **100–120 km/óra sebességgel** száguldanak a sportolók egy speciális, **döntött kanyarú, jéggel borított teknőpályában**, ahol a leggyorsabb nyer. Van két- és négyszemélyes bob. A bobozás talán leglényegesebb eleme az elrugaszkodás (vagyis, amikor lendületet adnak a kocsinak).

A jéggel borított versenypálya előállítására nem olcsó mulatság, többnyire csak a nagyobb alpesi síközpontok engedhetik meg maguknak.

3. Milyen sebességgel halad a téli bob? 100-120 ✓

2/2

Milyen a pályája? Egészítsd ki a mondatot!

Döntött hany ✓ borított

nyel pálya.

1/4

Hányan férnek el a bobban? 2, 4 ✓

Nyári bob

A lejtőn való száguldozásról nyáron sem kell lemondani.

Az úgynevezett nyári bobb pályák remek kikapcsolódást nyújtanak a szórakozni vágyóknak. Magyarországon is vannak megfelelő minőségű pályák, **egy részük egész évben várja** a látogatókat. Fontos előírás, hogy gyerekek a pályát csak 3 év felett használhatják. 8 év alatti gyermekek a pályát csak idősebb személlyel együtt vehetik igénybe.

A hagyományos, ún. „medres” bobb pályák mellett mára elterjedtek a modern, **sínes pályák** is.

4. Használható-e télen is a nyári bobbályák egy része? na..... 0/1

Milyen két fajtája van a nyári bobbályának? Írd a képek alá!

✓

✓

0/2

A medres bobbályákon

a kocsik fémből (esetleg cementből) kiöntött „U” alakú pályán haladnak végig. A kocsin **1 vagy 2 ember ülhet** típustól függően, amely 4 keréken halad a pálya öblében.

Egy **fék segítségével lehet a sebességet szabályozni**, amelyet főként kanyarok előtt ajánlott használni, mivel **biztonsági övek híján** ki is lehet repülni egy-egy kanyarban.

Ettől függetlenül biztonságosak ezek a pályák, csak ésszel kell ezeket használni.

A sínes bobbályákon

a kocsik **egy sínpárba kapaszkodnak**, teljesen stabilak és biztonságosak. **Fékkal lehet szabályozni** a gyorsaságot. A bobokon többnyire 2 felnőtt vagy 1 felnőtt és egy gyermek fér el. Az utasok **biztonsági övvel** vannak az ülésekhez rögzítve.

Akár 30–40 km/órás sebességgel is lehet haladni a pályán.

Télen-nyáron használhatóak, némelyeket plexitetővel is ellátnak esős, havas időben.

5. Melyik állítás melyik pályára igaz? Csoportosítsd! 6/12

1. A kocsik „U” alakú pályán haladnak.
2. Fék segítségével lehet a sebességet szabályozni.
3. Egy sínpárba kapaszkodnak a kocsik.
4. Maximum 2 személy fér el a kocsiban.
5. Nincs biztonsági öv.
6. Biztonsági öv rögzíti az utasokat az üléshez.

Medres bobbálya:

2 3 4 5

Sínes bobbálya:

1 5 6 3

Hazánkban nyári bobpályák találhatóak:

Sástón, Visegrádon, Balatonalmádiban, Sopronban, Budapesten, Balatonfűzfőn, Miskolctapolcán, Szilvásszáradon, Pécsen, Sátoraljaújhelyen.

6. Keresd meg a térképen a magyarországi bobpályák településeit! Írd a kép alatti buborékokhoz a megfelelő település nevét!

c/20

A - Visegrád

B - Budapest

C - Sóstó

D - Balatonfűzfő

E - Sátoraljaújhely

F - Balatonalmádi

G - Sopron

H - Miskolc

I - Pécs

J - Szilvásszárad

12/46

L. 26% (1) HU

9.3 III. számú melléklet: Matematika felmérők

Név: _____

1., Írd le számjegyekkel! 10/12

a) ketvenhét = ~~77~~ ✓

ötvennyolc = ~~58~~ ✓

kilencvenkettő = ~~82~~ 92

8 tizes 5 egyes = ~~85~~ ✓

3 tizes 1 egyes = ~~31~~ ✓

5 egyes 4 tizes = ~~45~~ ✓

b., Írd le az a) feladatrész számait növekvő sorrendben!

31 < 45 < 58 < 77 < 85 < 92

2., Melyik számra gondoltam? 3/5

6 százas + 4 tizes + 7 egyes = ~~647~~ ✓

9 százas + 9 tizes + 5 egyes = ~~995~~ ✓

6 százas + 4 egyes = ~~604~~ ✓

3 százas + 7 tizes + 8 egyes = ~~387~~ 378

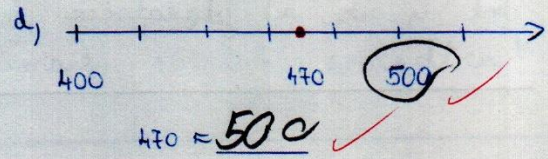
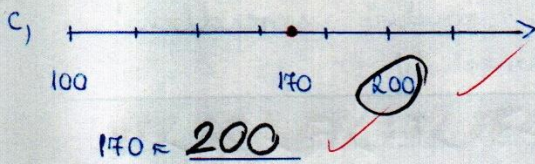
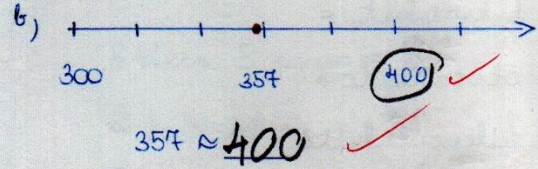
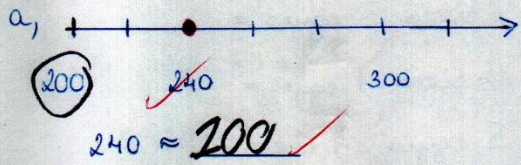
7 százas + 9 egyes = ~~790~~ 709

3., Bontsd fel a számokat egyesre, tizesre, századra! 5

század	tizes	egyes	a szám
7 ✓	6 ✓	2 ✓	762
4 ✓	0 ✓	4 ✓	404
7 ✓	0 ✓	8 ✓	78
3 ✓	2 ✓	8 ✓	328
6 ✓	5 ✓	0 ✓	650
8 ✓	4 ✓	0 ✓	840

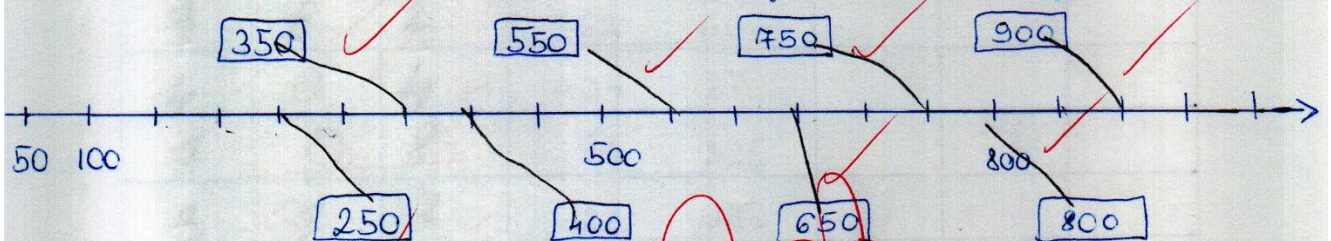
4, Karikázd le a megadott számhoz közelebbi száz szám-
szomszédot, majd kerekítsd a számot százakra! 8/8

5, Állapítsd meg a számszomszédokat! 29/30

száz	tíz	egyes	szám	egyes	tíz	száz
100	180	187	< 188 <	189	190	200
900	950	951	< 952 <	953	960	1000
700	740	745	< 746 <	747	750	800
200	290	299	< 300 <	301	510	400
200	270	276	< 277 <	278	280	300

6, Kösd a számokat a megfelelő helyre a számgyűjtesen! 8/8

össz: 63/69 91%
 ügyes voltál! 5

Név:

1. Írásteli összeadás

36/36

$$\begin{array}{r} 447 \\ + 379 \\ \hline 826 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 863 \\ + 124 \\ \hline 987 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 392 \\ + 113 \\ \hline 505 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 534 \\ + 467 \\ \hline 1001 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 178 \\ + 391 \\ \hline 569 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 297 \\ + 297 \\ \hline 594 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 463 \\ + 512 \\ \hline 975 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 811 \\ + 126 \\ \hline 937 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 374 \\ + 359 \\ \hline 733 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 152 \\ + 241 \\ \hline 393 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 423 \\ + 178 \\ \hline 601 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 337 \\ + 613 \\ \hline 950 \end{array}$$

2. Írásteli kivonás

27/30

$$\begin{array}{r} 736 \\ - 242 \\ \hline 494 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 472 \\ - 117 \\ \hline 355 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 302 \\ - 197 \\ \hline 105 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 797 \\ - 542 \\ \hline 255 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 999 \\ - 333 \\ \hline 666 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 532 \\ - 262 \\ \hline 270 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 474 \\ - 271 \\ \hline 203 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 847 \\ - 193 \\ \hline 654 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 312 \\ - 236 \\ \hline 76 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 663 \\ - 473 \\ \hline 190 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 927 \\ - 242 \\ \hline 685 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 437 \\ - 211 \\ \hline 226 \end{array}$$

3) Végezd el a műveleteket!

15/15

$$342 + 621 = 963 \quad \checkmark$$

$$238 + 127 = 365 \quad \checkmark$$

$$523 + 293 = 816 \quad \checkmark$$

$$737 + 129 = 866 \quad \checkmark$$

$$432 + 392 = 824 \quad \checkmark$$

4) Folytasd a sorozatot!

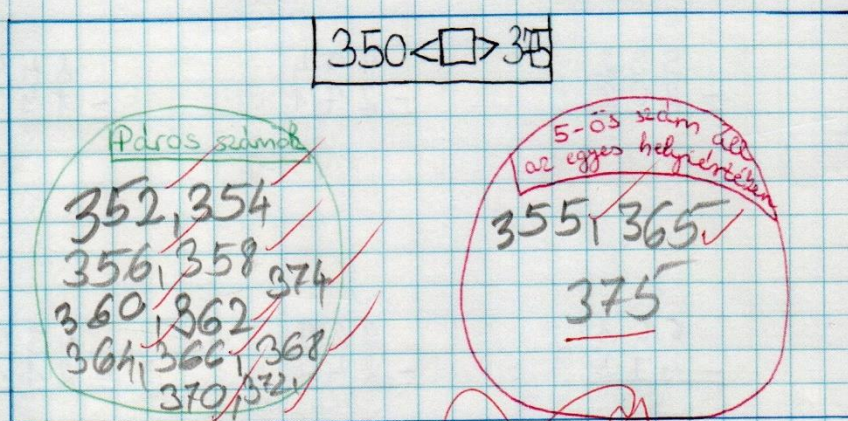
11/14

222	228	234	240	246	252	258
774	779	784	792	800	805	813
928	918	908	898	888	878	868
516	508	504	496	<u>492</u>	<u>485</u>	<u>477</u>

Arrows and annotations: +6, +5, +1, +5, -10, -10, -4, -8, 492, 484, 480

5) Írd a halmazábrába a számokat a címék alapján!

14/14

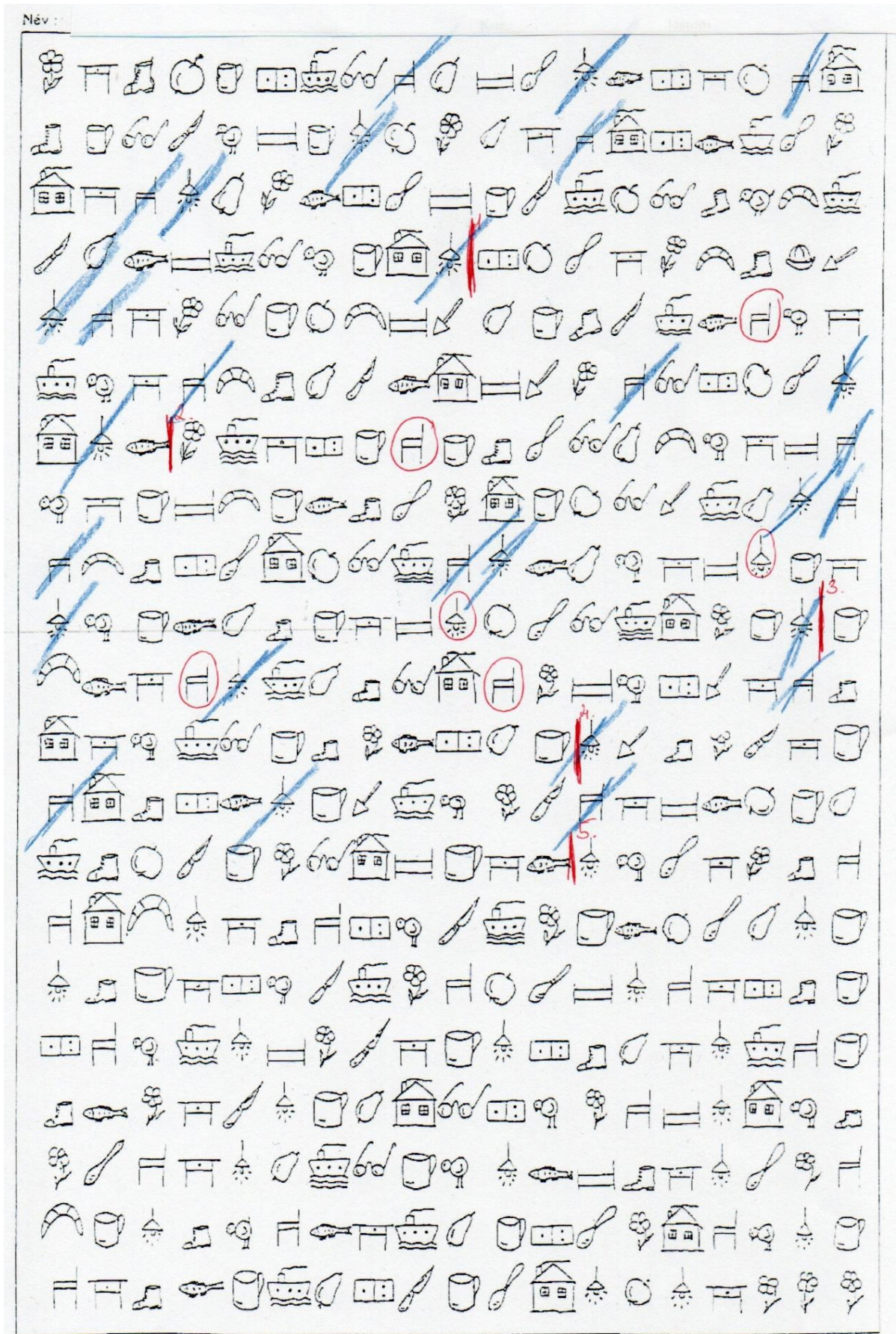

89% (4)

Össz: 103/115

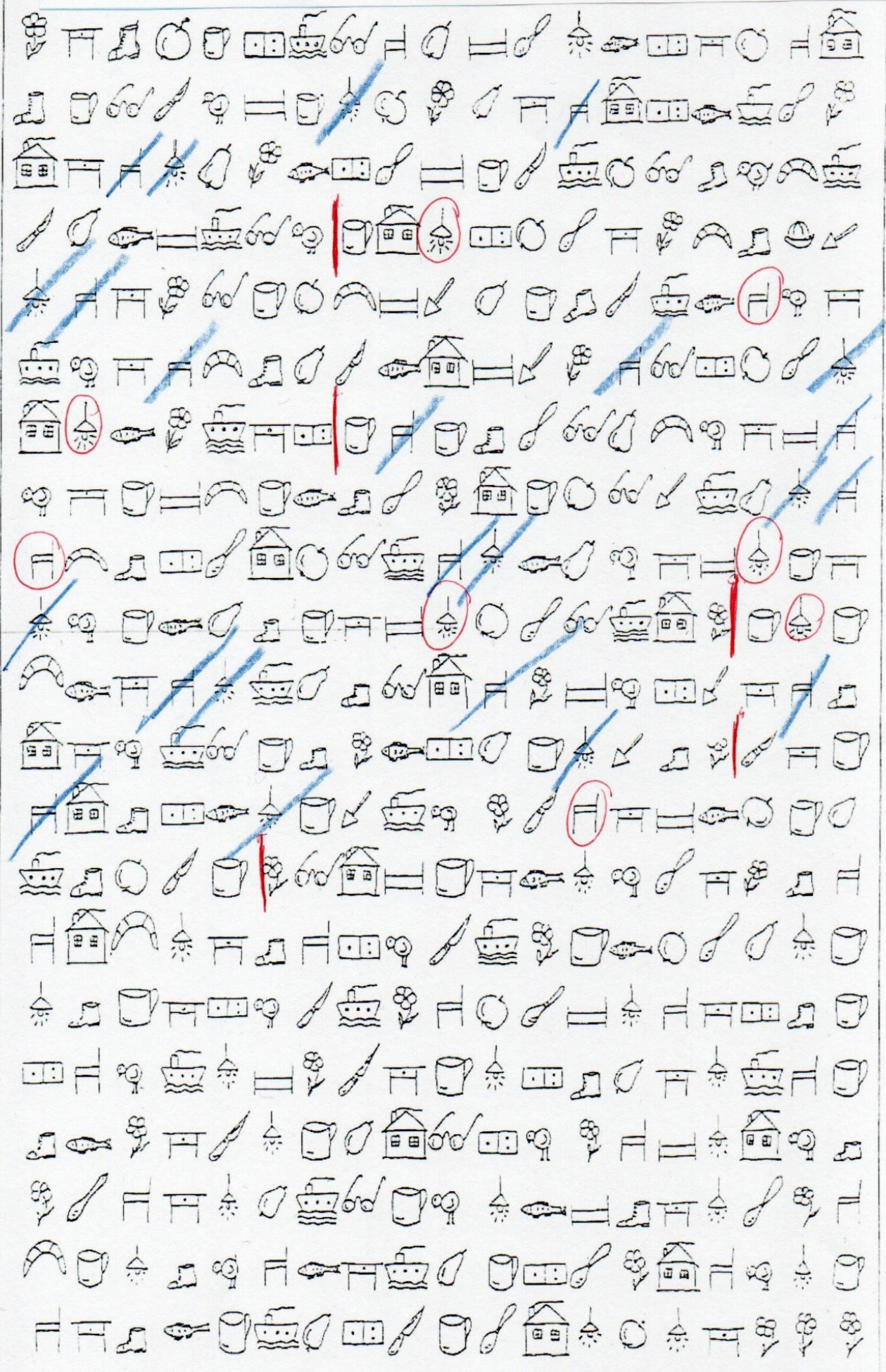

9.4. IV. számú melléklet: Szék-lámpa figyelemteszt

Név: _____

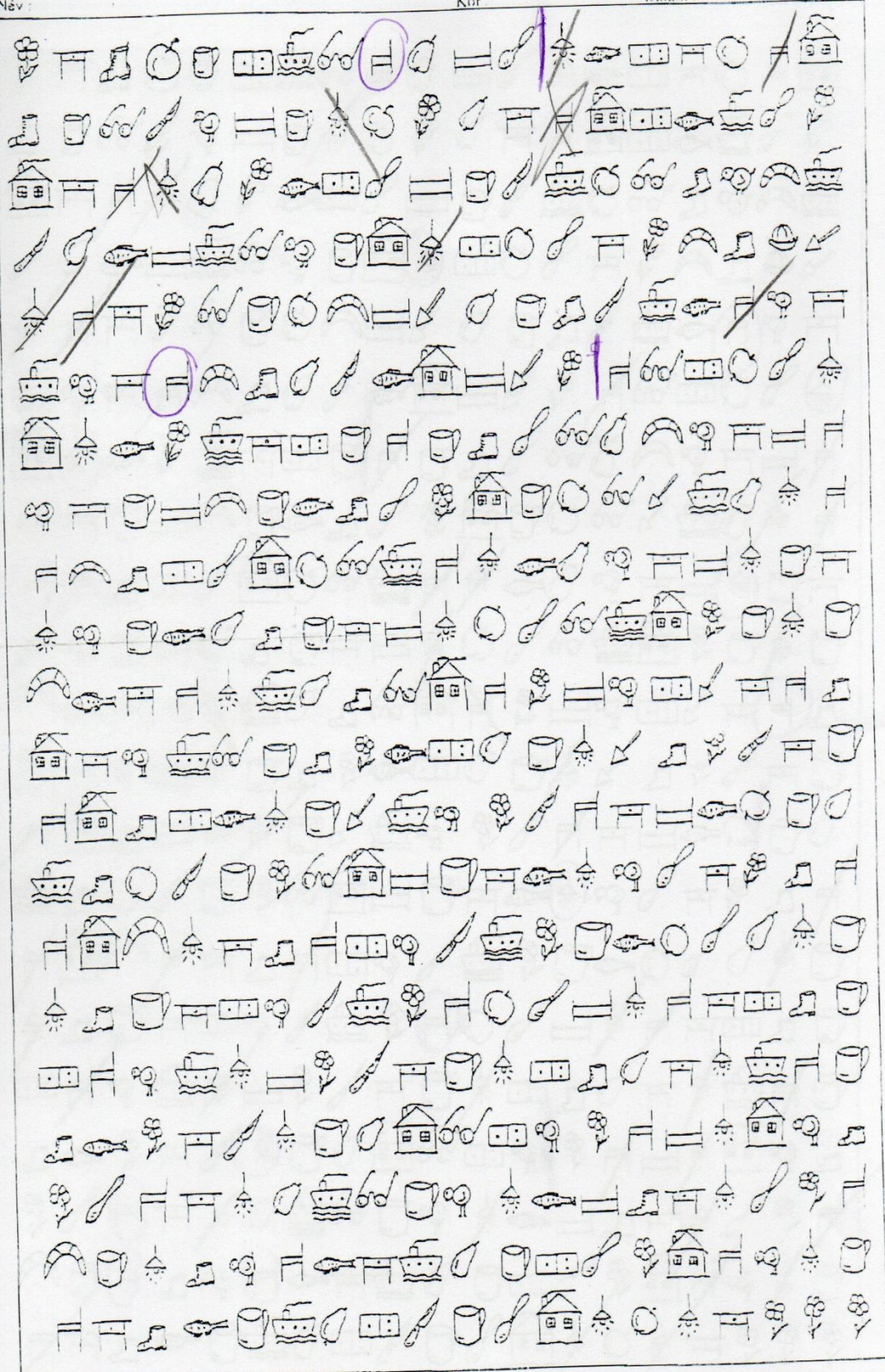

Név: _____

Kor: _____

Datum: _____

9.5 V. számú melléklet: Meixner-féle olvasólapok

Olvasási felmérőlap 3. és 4. osztályos gyermekek részére

N
S
É
C
I

I.
a ó i e ü á ú é ő ú é ű
e ú ó a é ű ő ó ú á i ő
ű ó é ű e á i a ó ő e i á
ú a ú e ő é ó ű á i é a e

37 mp 10 hiba

II.
s k m f l t b j n g sz d c z
sz cs gy d n h ny p v ty zs s
b ly g cs m ny r gy f c zs
r sz ly d l p b v m j n t

46 mp 6 hiba

III.
ná ró sé só csú gyű
me nú szi je lyő
dé há cű nyá tye
fi pa le cé zsá
jó vű zá he ró
tű kó csa lyő si
ba gő tyű ki da
mú té nyű ga zsó
bő fá pő zsú gű
lé ve gyó szó zú

59 mp 10 hiba

IV.

ól	<u>fél</u> <i>fel</i>	boka	János	ismét
én	más	kapa	<u>nyájas</u> <i>nyálas</i>	vizsga
ám	híg	deka	gyanús	<u>pózna</u> <i>pöz</i>
tű	gém	redő	<u>csomóz</u> <i>csomó</i>	érdes
rá	híd	csőre	zubog	göngyöl
üt	föl	szűrő	zsineg	<u>harang</u> <i>harag</i>
lé	lát	potya	tücsök	sütemény
de	fül	fénye	lötyög	pontatlan
ad	tál	csúszó	kevés	<u>krokodil</u> <i>kokodil</i>
be	dal	<u>cipó</u> <i>cipő</i>	képes	petrezselyem
		<u>107</u> mp	<u>7</u> hiba	

V. a)

A Pipitér utcában trafikosbódé áll a járda szélén. *trafikbódé*
 Gabi megáll előtte és buzgón sorolja magában: „Ilyen lendkerekes autóm már van, de ilyen pici buszom még nincsen!” *pici meg nincsen!*
 Éppen elhatározza, hogy kérni fog ilyet *ilyent* édesapától, mikor halk koppanást hall. Odanéz. Íme, a lába előtt fekszik egy ugyanolyan pici busz a kövön!

Íme *fekszik* 98 mp 7 hiba

V. b)

Nem vette észre a trafikos néni, hogy egy buszocska kipottyant. Gabi besandít az ablakon: a néni háttal áll, rendezkedik a polcon. Gabi boldogan zsebre teszi a buszt és eliszkol. Hogy fog leszaladni otthon, a fotel támláján! De ha édesanya megtudja, hogy csak úgy fölvette a földről? Az elárusítónak is hiánya lesz!

_____ mp _____ hiba

VI. a)

Ki megy az utcán? Gabi ✓

Hogy hívják az utcát? —

Mi áll a járda szélén? bodega

Milyen autója van már a kisfiúnak? —

Mi tetszik meg neki? autó

Váratlanul mi történik? Meglát egy kis autót

Megértés: — mp 5 hiba

VI. b)

Mit nem vett észre a trafikos néni? —

Mit jelent az, hogy sandít? —

Miért lehet a fotelon játszani? —

Mitől fél a gyerek? —

Mi lesz a trafikos nénival? —

Szerinted mit fog tenni a gyerek? —

Megértés: — mp — hiba

347 össz. mp 45 össz. hiba

Olvasási felmérőlap 3. és 4. osztályos gyermekek részére

NÉV:
SZÜLEI
ÉLETKOR
OSZTÁLY
1. OSZTÁLY

I.

a	ó	i	e	ü	á	ú	é	ő	ú	é	ű	
e	ú	ó	a	é	ű	ő	ó	ú	á	i	ő	
ű	ó	é	ű	e	á	i	a	ó	ő	e	i	á
ú	a	ú	e	ő	é	ó	ű	á	i	é	a	e

41 mp   7 hiba

II.

s	k	m	f	l	t	b	j	n	g	sz	d	c	z
sz	cs	gy	d	n	h	ny	p	v	ty	zs	s		
b	ly	g	cs	m	ny	r	gy	f	c	zs			
r	sz	ly	d	l	p	b	v	m	j	n	t		

39 mp   5 hiba

III.

ná	ró	sé	csú	gyú
me	nú	szi	je	lyő
dé	há	cú	nyá	tye
fi	pa	le	cé	zsá
jó	vű	zá	he	ró
tű	kó	csa	lyő	si
ba	gő	tyű	ki	da
mú	té	nyú	ga	zső
bő	fá	pő	zsú	gű
lé	ve	gyó	szó	zú

54 mp   8 hiba

IV.

ól	fél	boka	János	ismét
én	más	kapa	nyájas	vizsga
ám	híg	deka	gyanús	pózna
<u>tű</u> ^{tú}	gém	<u>redő</u> ^{redő}	<u>csomóz</u> ^{csomó}	érdes
rá	híd	csőre	zubog	göngyöl
üt	föl	szűrő	<u>zsineg</u> ^{sziszeg}	harang
lé	lát	potya	tücsök	sütemény
de	fül	fénye	lötyög	pontatlan
ad	tál	csúszo	kevés	<u>krokodil</u> ^{krokodil}
<u>be</u> ^{de}	dal	<u>cipó</u> ^{cipó}	képes	petrezselyem
		<u>105</u> mp	<u>7</u>	hiba

V. a)

A Pipitér utcában trafikusbódé áll ^{alla} a járda szélén.

Gabi megáll előtte és buzgón sorolja magában:

„Ilyen lendkerekes autóm már van, de ilyen pici ^{kicsi} buszom még ^{meg} nincsen!” Éppen elhatározza, hogy kérni fog ilyet ^{ilyent} édesapától, mikor halk koppanást hall. Odanéz. Íme, a lába előtt fekszik egy ugyanolyan pici busz a kövön!

96 mp 6 hiba

V. b)

Nem vette észre ^{észre} a trafikos néni, hogy egy buszocska ^{buszocska} kipottyant. Gabi besandít az ablakon: a néni háttal áll, rendezkedik a polcon. Gabi boldogan zsebre ^{zsebre} teszi a buszt és eliszkol. Hogy fog leszaladni otthon ^{otthon}, a fotel támláján! De ha édesanya megtudja, hogy csak úgy ^{úgy} fölvette a földről? Az elárúsítónak is hiánya lesz!

97 mp 5 hiba

VI. a)

Ki megy az utcán?

Gabi ✓

Hogy hívják az utcát?

Csibe tér

Mi áll a járda szélén?

bödé

Milyen autója van már a kislánknak?

kevekes

Mi tetszik meg neki?

busz ✓

Váratlanul mi történik?

Megjön a busz.

Megértés:

—

mp

4

hiba

VI. b)

Mit nem vett észre a trafikos néni?

Elment a busz

Mit jelent az, hogy sandít?

—

Miért lehet a fotelon játszani?

Mert nagy

Mitől fél a gyerek?

—

Mi lesz a trafikos nénivel?

—

Szerinted mit fog tenni a gyerek?

Semmit

Megértés:

—

mp

6

hiba

432

össz. mp

48

össz. hiba

OLVASÓLAP 5. ÉVFOLYAMOS TANULÓK RÉSZÉRE

V-VI/A.

Meixner Ildikó nyomán

olvasókönyv:		Osztályismétles:	
Fejlesztésben részesül-e, fejlesztés oka:		Teljesítmény matematikából:	
Anya végzettsége:		Apa végzettsége:	

I.

e a é i á ü ó é ö e ú a ú á i e ö ó
 a i á e ü é ő ű ó á i ú ó ő ü é a
 ó ú c ü é ú ő é ü c ű á i ó a
 38 mp 6 hiba

II.

t l f m k s z c dz sz g q j b s sz ty
 v p ny h n d gy cs ty dzs c f gy r d
 m x g ly b t j n m ny v b p l d ly sz r
 41 mp 6 hiba

VI./b.

Hol nő a bodza?

Miért látogatják a méhek? Erniek

Hát a madarak? Csemegéznek belőle

Melyik részéből készül ivólé? Friss virágzatból

Szerinted mit jelent a zsenge szó?

Hogyan készítik a bodzateát?

Milyen színű az érett bogyó? Sárga

Milyen játékokat faraghatnak a gyerekek a bodza fás részéből?

Miért lehet a bodza fájából játékokat faragni?

2 pont 9 megértési hiba

Összeredmény: 594 mp 55 hiba   értési hiba

III.

úz di ény lyú fē rap zőgy dzsót tyűv fre
 gi ké cō ev jú tük búly xel gyan glé
 vá ócs tyű őcs ar jém tyáp ziv hádzs smi
 ak ep csá ődzs li csol pég cōd xōn krū
 éd sza es dza pū sűv zsiny fűk tiny pla
 rō zsi űsz ci őd szűb csár szégy cem blé
 űb zú ax mű őb hój szűty saly vécs psze
 őj űg he nyú lyó ju nic dzun bezs dóly zli
 tá gyō án őty gye fég hax dzáj gādz stō
 fe lyō mé vō zsū szū nyed kām rōdz kázs klū
 79 mp 6 hiba 70 mp 11 hiba
 összes szótag: 109 mp 17 hiba

IV.

nyár szűtyő perec groteszk bazsalikom
 gyér terec repce krókusz csürdöngölő
 árny tűsző mályva petymeg berzenkedik
 tény űreg hártya dereglye oktaéder
 ángy dzsámi máglya gereblye influenza
 mécs űrge drusza fűkarcnyi Xantippe
 rizs bārd cédrus berkenye szalamandra
 őrv grog bricska szānszkrit klarinét
 sűly szűty űszők kreol zsarátnok trubadúr
 szenny zsűri trampli pattantyú rododendron
 103 mp 8 hiba

V.

A bodza terebélyes cserje vagy fa. Gyakori növény az utak mentén, de nyirkos erdőkben, réteken és folyók partján is nő. Tányér alakú hófehér virágzata jellegzetes illatú. Tavasszal a méhek gyakran látogatják, hogy a nektárból zamatos mézet készítsenek. Lédús, apró bogyói C-vitaminban gazdagok. A kerti madarak is szívesen csemegéznek az ágak között az érett terméssből.

A bodza minden része hasznos. A zsenge friss virágzatból ízletes ivólevet vagy szörpöt készítenek. A szárított virágokból és levelekből forrázott teája gyógyhatású. Összel a sötétlila, már érett bogyókból finom lekvárt és dzsemet főznek. A bodza puha fájából az ügyes kezű gyerekek bodzapuskát, bodzasípöt és furulyát faragnak.

293 mp 11 hiba

9.6 VI. számú melléklet: Egyéni fejlesztési terv

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV

2023/2024-es tanév

Név:	
Születési hely, idő:	Nagykanizsa
Lakcím:	
Anya neve:	
Szakvéleményt kiállító szakértői bizottság neve, címe, elérhetősége: Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykanizsai Tagintézménye	
Szakvélemény száma:	Kontroll: 2024/2025-ös tanévben
Diagnózis: enyhe értelmi fogyatékoság	Heti fejlesztési óraszám: heti 3 óra
Tanintézmény: Somssich Antal Általános Iskola	
Fejlesztést végző szakember (fejlesztési időszak / név / szakképzettség): 2023.09.05. – 2024.06.21. Kovácsné Varga Szilvia tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus	
Fejlesztésre javasolt területek: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mozgás, keresztmozgás fejlesztése. ➤ Tájékozódás térben és időben. ➤ Grafomotoros készség fejlesztése. ➤ Vizuomotoros koordináció fejlesztése. ➤ Vizuális, auditív percepció, differenciálás. ➤ Auditív emlékezet, auditív tagolás. ➤ Vizuális emlékezet. ➤ Gondolkodás fejlesztése. ➤ Analízis-szintézis. ➤ Szerialitás. ➤ Beszéd és kommunikáció fejlesztése. ➤ Olvasástechnika javítása. ➤ Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés. ➤ Helyesírási készség fejlesztése. ➤ Nyelvi tapasztalatok megerősítése. ➤ Szám-és műveletfogalom fejlesztése. ➤ Önkorrekcións képesség fejlesztése.	

Szeptember	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése				
Tájékozódás térben , időben				
Grafomotoros képesség fejlesztése Vizuomotoros képesség fejlesztése				
Vizuális, auditív percepció, differentiálás				
Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás fejlesztése Analízis- szintézis fejlesztése				
Beszéd és kommunikáció fejlesztése (Aktív- passzív szókinccs, Kif. készség fejl., Elemi ismeretek, fogalmak, fogalomalkotási képesség fejlesztése)	Szervezési feladatok, csoportalakítás. Konzultáció a pedagógusokkal.	Év eleji felmérések Ismerkedés a gyerekekkel	Év eleji felmérések Ismerkedés a gyerekekkel	Év eleji felmérések Ismerkedés a gyerekekkel
Olvasástechnika javítása				
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés				
Helyesírás fejlesztése				
Nyelvi tapasztalatok megerősítése				
Szám és műveletfogalom fejlesztése				

Október	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Tájékozódás térben, időben	- Középvonal gyakorlatok (keresztbe lendítések, indiánszökdelés, lépcsőn járás) - Eseménysorozat kirakása képekből	- Középvonal gyakorlatok - Járás egyenletes ritmusra, tapsra - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó) - Személyes adatok - Időrendiség gyakorlása(Mit csináltál tegnap?)	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó) - Személyes adatok - Időrendiség gyakorlása(Mit csináltál tegnap?)	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó) - Napszakok
Grafomotoros készség fejlesztése Vizuomotoros készség fejlesztése	- Kar, csukló, ujjlazító gyakorlatok - Betűalakítási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás - Színezős feladatok, formák körberajzolása, kivágása, hajtogatás, ragasztás			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet, auditív tagolás Vizuális emlékezet	-Vizuális ritmus észlelése, követése - „Látom amit te nem látsz” - Szavak, rövid mondatok diktálása, emlékezetből írása - Események sorba rendezése	- Alak –háttér differenciálás (Keresd meg az elbújt formákat!) - Hiányosan írt betűk - Mássalhangzók a szavakban, Hol hallod? - „Csomagolom a hátizsákom”	- Nagy képen a kis részlet - Mi változott meg? - Magánhangzók a szavakban, Hol hallod? - „Csomagolom a hátizsákom”	- Tapsolj, dobants, koppants, ha hallod! - Melyik a kakukktójás? - Hány magánhangzót és mássalhangzót hallottál a szavakban?
-Sindelar: auditív diff., auditív alak- háttér, auditív emlékezet				
Gondolkodás fejlesztése Analízis- szintézis Szerialitás	- Puzzle, Szótag- dominó - Folytasd a sort - Fejezd be a gondolatom! - Logico lapok, memóriakártya, Sudoku - Hét napjai, eseményei, napirend(tegnap, tegnapelőtt, ma, holnap, holnapután) - Logikai lapok csoportosítása megadott szempont szerint			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése	- Artikulációs gyakorlatok, betű- hang egyeztetése - Képolvasás. Beszélj a képről! Mi a kép cselekménye? Kik a szereplői? - Kép és mondat egyeztetések. - Mese hallgatása, szereplők, cselekmény, tanulság megfogalmazása			
Olvasástechnika javítása	-Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási, szövegolvasási gyakorlatok, helyes hanglejtés gyakorlása - Szó és hangolvasási gyakorlatok - Betűcserék oldása,			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Szövegértelmezési gyakorlatok, mesék feldolgozása - Lényegkiemelés (rövid történet eljátszása) - Szómagyarázat, tanulság megfogalmazása			
Helyesírási készség fejlesztése	- Mondattagolási gyakorlatok - Ékezet, betűpótlások - Tollbamondás, diktálás			
Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Betűrendbe sorolás, - Időtartam differenciálást segítő feladatok - Rokon értelmű szavak			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	- Szám és műveletfogalom erősítése 100-as számkörben - Számlálás növekvő, csökkenő sorrendben - Számszomszédok	- Szám és műveletfogalom erősítése 100-as számkörben - Számlálás növekvő, csökkenő sorrendben - Számszomszédok	- Szám és műveletfogalom erősítése 100-as számkörben - Írásbeli műveletek gyakorlása, helyi érték gyakorlása	- Szám és műveletfogalom erősítése 100-as számkörben - Írásbeli műveletek gyakorlása - Helyi érték gyakorlása

November	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Tájékozódás térben, időben	- Középvonal gyakorlatok - Előtte, mögötte, mellette játékos feladatok - A hét napjai	- Középvonal gyakorlatok - A hónapok	- Középvonal gyakorlatok - Az évszakok	- Középvonal gyakorlatok - A mai dátum - Személyes adatok
Grafomotoros készség fejlesztése Vizuomotoros koordináció fejlesztése	- Kéz és ujjtorna, ujjlazító gyakorlatok - Betűkapcsolási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás - Másolás írottól nyomtatottra, nyomtatottról írottá - Formák, alakzatok másolása, rajzolása négyzethálóba, pontösszekötős feladatok - Formák kivágása, hajtogatás, ragasztás - Gyurmából betűk kirakása			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet	- Kösd össze az ugyanolyanokat! - „Pont, pont vesszőcske” (elől, hátul, középén hallod a szóban a hangot?) - Mi a sorrend? (hangokat hallgatnak a gyerekek és utána vissza kell mondani helyes sorrendben)	- Színezd az egyformákat egyforma színűre! - Alak- háttér megkülönböztetése - Szólánc játékok	- Írd át az ugyanolyan formát ugyanolyan színessel! - Szóban szó - Betűkirakó - Mássalhangzók a szavakban. Hol hallod?	- Rész- egész viszony észlelése - „Mit visz a kishajó?” (t-vel, stb.. a szó elején, végén) Magánhangzók a szavakban
-Sindelar: auditív diff., auditív alak- háttér, auditív emlékezet				
Gondolkodás fejlesztése Analízis- szintézis fejlesztése Szerialitás	- Sudoku logikai lapokkal - Logico lapok - Gondolkodás fejlesztése, Fejezd be a gondolatom! -Logico lapok, memóriakártya - Egyszerű mondatok sorba rendezése, mozgássorok kivitelezése - Folytasd a sort megadott szempont alapján			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése	- Beszélj a képről! - Képekhez, szavak, mondatok hozzárendelése - Mesehallgatás (Beszélj róla!) - Artikulációs gyakorlatok - Szógyűjtések (szókincs bővítés)			
Olvasástechnika javítása	- -Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási gyakorlatok (szótagolás, helyes hangjelzés gyakorlása) - Szóépítés - Szavak bontása magán-, és mássalhangzókra			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Történetek képeinek sorba rendezése, mondatok hozzárendelése - Lényegkiemelés, részekre bontás, kulcsszavak kulcsmondatok jelölése - Ok-okozati összefüggések megbeszélése			
Helyesírási készség fejlesztése	- A mondat, mondatfajták (kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó) - Kép és mondat egyeztetések, mondatfajták hozzárendelése - Rövid és hosszú magán és mássalhangzók a szavakban - j- ly a szavakban, mondatokban			
Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Mondatfajták felismerése, mondatvégi írásjelek. - Mondatok kiegészítése - Ellentétes jelentésű szavak			
Szám és műveletfoglalom fejlesztése	- 0-100 –ig számjegyek írása, tulajdonságaik, helyzetük a számegyenesen. Számszomszédok - 5-ös, 10-es szorzó, bennfoglaló táblák folyamatos gyakorlása - Műveletvégzések 100-as számkörben (Kerek tízesek összeadása, kivonása, kerek tízesekhez egyjegyűek hozzáadása, elvétele) - Alapműveletek gyakorlása			

December	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Tájékozódás térben, időben	- Középvonal gyakorlatok - Keresztbelendítések, lusta nyolcas - Eseménysorozat kirakása képekből	- Középvonal gyakorlatok - Keresztbelendítések, lusta nyolcas - Eseménysorozat kirakása képekből	- Középvonal gyakorlatok - Keresztbelendítések, lusta nyolcas - Eseménysorozat kirakása képekből	Téli szünet
Grafomotoros készség fejlesztése Vizuomotoros készség fejlesztése	- Sindelar- Téri orientáció 1. - Ujjlazító gyakorlatok - Formák, alakzatok másolása ponthálóba, négyzethálóba - Betűalakítási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás fejlesztése	- Sindelar anyagok (auditív alak- háttér differenciálás, auditív emlékezet, vizuális emlékezet, stb..) <ul style="list-style-type: none"> - Logico lapok, memóriajáték - Dobble játék - Akasztófa játék - Bújkáló képek 			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése (Aktív-passzív szókinés, Kif. készség fejl., Elemi ismeretek, fogalmak, fogalomalkotási képesség fejlesztése)	- Beszéd és artikulációs gyakorlatok <ul style="list-style-type: none"> - Mondd másképp! - Képekről mondatalkotások - Betű- kép egyeztetések - Titkos beszéd (szavak csak magánhangzókkal elmondva)			
Olvasástechnika javítása	- Látószögnövelési, fixációs gyakorlatok - Betű- szó- mondatolvasási gyakorlatok - Írásjelek érzékeltetése - Szópiramisok			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Olvasott szövegben lényeges és lényegtelen információk elkülönítése <ul style="list-style-type: none"> - Eseménye összegyűjtése, részekre bontás - Kérdések- válaszok megfogalmazása - Meseutazás 4 olvasókönyv olvasmányai 			
Helyesírás fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Tollbamondás, időtartam gyakorló feladatok <ul style="list-style-type: none"> - Ékezetpótlások - Betűcserék oldása a-á, e-é, i-í differenciálás			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	- Műveletvégzés 100-as számkörben - Teljes kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása tízes átlépéssel - Műveletek pótlással			

Január	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Tájékozódás térben, időben	- Középvonal gyakorlatok (keresztbe lendítések, indiánszökdelés, lépcsőn járás) - Eseménysorozat kirakása képekből	- Középvonal gyakorlatok - Járás egyenletes ritmusra, tapsra - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó)	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó) - Személyes adatok	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó) - Személyes adatok
	-Sindelar- Téri orientáció 1.			
Grafomotoros készség fejlesztése Vizuomotoros készség fejlesztése	- Kar, csukló, ujjlazító gyakorlatok - Betűalakítási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás - Formák körberajzolása, kivágása, hajtogatás, ragasztás - Megrajzolt minták tépése, hurkapálca tördelése, alakzat ragasztása			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet, auditív tagolás Vizuális emlékezet Gondolkodás fejlesztése	- Sindelar anyagok (auditív alak- háttér differenciálás, auditív emlékezet, vizuális emlékezet, stb..) <ul style="list-style-type: none"> - „Látom amit te nem látsz” - Szavak, rövid mondatok diktálása, emlékezetből írasa - Események sorba rendezése - Alak –háttér differenciálás (Keresd meg az elbújt formákat!) <ul style="list-style-type: none"> - Puzzle, Szótag- dominó - Folytasd a sort!, Fejezd be a gondolatom! - Főfogalom alá sorolások - Logico lapok, memóriakártya, szójátékok <ul style="list-style-type: none"> - Sudoku, Dobble játék - Keresztrejtvény 			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése (Aktív-passzív szókinccs, Kif. készség fejl., Elemi ismeretek, fogalmak, fogalomalkotási képesség fejlesztése)	- Artikulációs gyakorlatok, betű- hang egyeztetése - Beszélj a képről! Mi a kép cselekménye? Kik a szereplői? - Kép és mondat egyeztetések. - Mese, történet hallgatása, szereplők, cselekmény, tanulság megfogalmazása			
Olvasástechnika javítása	- Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási, szövegolvasási gyakorlatok, helyes hanglejtés gyakorlása - Szó és hangolvasási gyakorlatok - Betűcserék oldása,			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Szövegértelmezési gyakorlatok, mesék feldolgozása - Lényegkiemelés (rövid történet eljátszása) - Szómagyarázat, tanulság megfogalmazása			
Helyesírási készség fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Mondattagolási gyakorlatok - Többjelentésű szavak - Ékezet, betűpótlások - Tollbamondás, diktálás - Szófajok: A főnév			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	- Szám és műveletfogalom erősítése 100-as számkörben - Számszomszédok - Helyi érték gyakorlása - Teljes kétjegyű számokból teljes kétjegyű számok elvétele tízes átlépéssel - 2, 5, 10 szorzó és bennfoglaló táblák			

Február	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Tájékozódás térben, időben	- Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó)	- Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó)	- Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó)	- Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal (Mocorgó- bingó)
	-Sindelar- Téri orientáció 1.			
Grafomotoros készség fejlesztése Vizuomotoros koordináció fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> - Kéz és ujjtorna, ujjlazító gyakorlatok - Betűkapcsolási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás - Másolás írottról nyomtatottra, nyomtatottról írottra - Formák, alakzatok másolása, rajzolása négyzethálóba, pontösszekötős feladatok - Formák kivágása, hajtogatás, ragasztás - Gyurmázás 			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Gondolkodás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> - Sindelar anyagok (auditív alak- háttér differenciálás, auditív emlékezet, vizuális emlékezet, stb..) - Szólánc játékok - Szóban szó - Betűkirakó - Rész- egész viszony észlelése - Gondolkodás fejlesztése, Fejezd be a gondolatom! -Logico lapok, memóriakártya - Dobble játék 			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése (Aktív-passzív szókincs, Kif. készség fejl., Elemi ismeretek, fogalmak, fogalomalkotási képesség fejlesztése)	<ul style="list-style-type: none"> - Beszélj a képről! - Képekhez, szavak, mondatok hozzárendelése - Mesehallgatás (Beszélj róla!) - Artikulációs gyakorlatok - Szógyűjtések (Szókincsbővítés) 			
Olvasástechnika javítása	<ul style="list-style-type: none"> -Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási gyakorlatok (szótagolás, helyes hanglejtés gyakorlása) - Szóépítés - Szavak bontása magán-, és mássalhangzókra 			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	<ul style="list-style-type: none"> - Történetek képeinek sorba rendezése, mondatok hozzárendelése - Lényegkiemelés, részekre bontás kulcsszavak kulcsmondatok jelölése - Ok-okozati összefüggések megbeszélése - Igaz- hamis állítások 			
Helyesírási készség fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	<ul style="list-style-type: none"> - Kép és mondat egyeztetések, mondatfajták hozzárendelése - Rövid és hosszú magán és mássalhangzók a szavakban - j-ly a szavakban - z- sz betűk differenciálása - Magánhangzó időtartamának differenciálása, zártság - Ellentétes jelentésű szavak - Önkorrekciós képesség fejlesztése, hibakeresés 			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> - 0-100 –ig számjegyek írása, tulajdonságaik, helyzetük a számegyenesen. Számszomszédok - Műveletvégzések 100-as számkörben (Kerek tízesek összeadása, kivonása, kerek tízesekhez egyjegyűek hozzáadása, elvétele) - Alapműveletek gyakorlása 			

Március	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Jobb- bal differenciálás Térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal (Mocorgó-bingó) - Jobb oldal rögzítése -Agytorna, északcsoló - Eseménysorok kirakása képekből	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal (Mocorgó-bingó) -Eseménysorozatok kirakása képekből -Agytorna, északcsoló	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal (Mocorgó-bingó) -Jobb oldal rögzítése -Agytorna, északcsoló - Évszakok	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal (Mocorgó-bingó) -Agytorna, északcsoló
Grafomotoros készség fejlesztése	- Ujjlazító gyakorlatok - Pálcikákból alakzatok másolása - Betűalakítási korrekciós gyakorlatok, másolás, tollbamondás - Készülődés március 15.-re kokárda, zászló színezése, vágása, ragasztása			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás, fejlesztése	- Sindelar anyagok (auditív alak-háttér diff., auditív emlékezet, vizuális alak- háttér diff., vizuális emlékezet, stb..) - Dobble játék -Logico lapok, memóriakártya - Szólánc, számlánc -ABC király, memóriakártya - Barchoba -Puzzle - „Amerikából jöttem”...			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése	- Artikulációs gyakorlatok - Hangkeresés szavakban, szóalkotás hangokból, szókiegészítések - Nehéz szavak utánmondása - Március 15.-ei események			
Olvasástechnika javítása	- Látószög növelési, fixációs gyakorlatok, szemtorna - Hang, betű szósor, szópíramis olvasása - Szövegolvasási gyakorlatok, írásjelek érzékeltetése - Differenciáló olvasógyakorlatok			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Meseutazás 4. olvasókönyv és munkafüzet -Mesék, ismeretközlő szövegek olvasása, lényeges és lényegtelen információk kiemelése, elmondása			
Helyesírás fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Tollbamondás -Hosszú mássalhangzós szavak - Magánhangzók a szavakban - Önkorrekciós képesség fejlesztése, hibakeresés, javítás			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	- Matematika tantárgyi megsegítése:- szorzó és bennfoglaló táblák gyakorlása (2,5,10)			

Április	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Jobb- bal differenciálás Térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal - Bal oldal rögzítése -Agytorna, észkapcsoló	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal -Agytorna, észkapcsoló	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal -Bal oldal rögzítése -Agytorna, észkapcsoló	- Középvonal gyakorlatok - Játékos képességfejlesztése mozgásos feladatokkal -Agytorna, észkapcsoló
Grafomotoros készség fejlesztése	- Kar, csukló, ujjlazító gyakorlatok - Megfelelő testtartás, íróeszköz, írószerfogás - Másolási feladatok - Formák, alakzatok másolása négyzethálóba, pontrácsba - Vágás ollóval			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás fejlesztése	- Sindelar anyagok (auditív alak-háttér diff., auditív emlékezet, vizuális alak- háttér diff., vizuális emlékezet, stb..) - „Látom amit te nem látsz” - Alak –háttér differenciálás (Keresd meg az elbújt formákat!) - Nagy képen a kis részlet - Puzzle, Szótag- dominó - Főfogalom alá sorolások - Fejezd be a gondolatom! - Logico lapok, memóriakártya			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése	- Képről mondatok alkotása - Artikulációs gyakorlatok, betű- hang egyeztetése - Mondd másképpen! szómagyarázatok			
Olvasástechnika javítása	-Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási, szövegolvasási gyakorlatok, helyes hanglejtés gyakorlása - Szó és hangolvasási gyakorlatok - Betűdifferenciáló gyakorlatok (betű, szótag, szó sor olvasása) - Meseutazás olvasókönyv			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Szövegértelmezési gyakorlatok - Tartalomelmondás - Lényegkiemelés (rövid történet eljátszása) - Szómagyarázat, tanulság megfogalmazása - Meseutazás olvasókönyv és munkafüzet			
Helyesírási készség fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Ékezet, betűpótlások - Időtartam differenciáló feladatok - Betűrendbe sorolás, - Betűcserék oldása: j-ly a szavakban - Játékváros munkatankönyv feladatai - Önkorrekcións készség fejlesztése, hibakeresés			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	Matematika tantárgyi segítése: - írásbeli műveletek gyakorlása -szorzó és bennfoglaló tábla gyakorlása			

Május	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Jobb- bal differenciálás Térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal - Évszak kirakó - Tájékozódás pontrácsban	- Játékos képességfejlesztés mozgásos feladatokkal - Évszak kirakó - Tájékozódás pontrácsban	Tanév végi felmérések: <ul style="list-style-type: none"> - olvasás, - szövegértés - nyelvtan, helyesírás - vizuális és auditív percepció és verbális képességek - matematikai képességek 	
Grafomotoros készség fejlesztése	- Kéz és ujjtorna, ujjlazító gyakorlatok - Másolás, tollbamondás - Másolás írottról nyomtatottra, nyomtatottról írottra - Formák, alakzatok másolása, rajzolása négyzethálóba, pontösszekötős feladatok - Képkirakás			
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás fejlesztése	- Sindelar anyagok (auditív alak-háttér diff., auditív emlékezet, vizuális alak-háttér diff., vizuális emlékezet, stb..) <ul style="list-style-type: none"> - Alak- háttér megkülönböztetése - Szólánc játékok - Logico lapok - Ok- okozati összefüggések keresése <ul style="list-style-type: none"> - Főfogalom alá sorolások 			
Beszéd és kommunikáció fejlesztése	- Beszélj a képről! - Képekhez, szavak, mondatok hozzárendelése - Mesehallgatás (Beszélj róla!) - Artikulációs gyakorlatok			
Olvasástechnika javítása	- -Látószög növelés és szemfixációs gyakorlatok - Mondatolvasási gyakorlatok (szótagolás, helyes hanglejtés gyakorlása) - Szóépítés - Betűdifferenciálás ű-ő, e-é			
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés	- Történetek képeinek sorba rendezése, mondatok hozzárendelése - Szöveg olvasása, kérdés- válasz, igaz-hamis állítások - Meseutazás 4. olvasókönyv és munkafüzet			
Helyesírási készség fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése	- Ékezetpótlások, mondatvégi írásjelek érzékeltetése - Időtartam differenciáló feladatok - Önkorrektív képesség fejlesztése, hibakeresés - Szótagolás			
Szám és műveletfogalom fejlesztése	- Matematika tantárgyi megsegítése: írásbeli műveletek gyakorlása			

Június	1. hét	2. hét	3. hét	4. hét
Mozgás, keresztmozgás fejlesztése Jobb- bal differenciálás Térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése	<p>Tanév végi felmérések:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olvasás, - szövegértés - nyelvtan, helyesírás - vizuális és auditív percepció és verbális képességek - matematikai képességek 			
Grafomotoros készség fejlesztése				
Vizuális, auditív percepció, differenciálás Auditív emlékezet Vizuális emlékezet Kognitív képességek fejlesztése Gondolkodás fejlesztése				
Beszéd és kommunikáció fejlesztése				
Olvasástechnika javítása				
Szövegértés, értő olvasás fejlesztése, lényegkiemelés				
Helyesírási készség fejlesztése Nyelvi tapasztalatok megerősítése				
Szám és műveletfogalom fejlesztése				

9.7. VII. számú mellékletek: Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

Kovácsné Varga Szilvia (hallgató Neptun azonosítója: D7R9CY) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre **javaslom / nem javaslom**².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem***³

Kelt: Kaposvár, 2024.04.24.

---

belső konzulens

---

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.

NYILATKOZAT

szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Kovácsné Varga Szilvia
A Hallgató Neptun kódja: DFR9CY
A dolgozat címe: Iskolai nehézségek bemutatása a tanulási magatartási problémák tükrében 2024
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Neveléstudományi Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Gyógynevelési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024 év április hó 24 nap

Kovácsné Varga Szilvia
Hallgató aláírása